

DEBRECZEN

Szerkesztőség, Híradóhivatal és nyomda:
Károly kir. herceg-utca L. (Bikabérbázis).
Telefon: 17 52 és 27-89 (6 mellékállomás)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
XXI. évf. 52. 1944. március 4 szombat

Előfizetési ár: havonta 5.20 P, negyed-
évre 15.— pengő. — Egyes szám ára:
hétköznap 20 fillér, vasárnap 40 fillér.

A honvédelmi miniszter minden 18-60 éves férfira általános ellenőrzést rendelt el

Amerikában közbelépést sürgetnek a finn kérdésben

A finn kormány a „cselekvés útján halad“, de cáfolják, mintha finn békeküldöttség máris útban volna Moszkvába — Stockholm cáfolja azt a híresztelést, mintha a németek Dietl tábornok csapatai átvonulására vonatkozó kérdést intéztek volna a svéd külügyminisztériumhoz
Hughessen angol nagykövettel együtt 15 angol szakértő is elutazott Ankarából
Angol-amerikai diplomáciai megbeszélések lesznek az európai kérdésekről

A finn kérdés hullámai egyre jobban gyűrűznek. Mint a beérkező jelentések mondják, a kérdés körül amerikai politikai körökben meglehetősen nyugtalanság észlelhető. A Fehér Házban és a szenátusban nap-nap után küldöttségek jelennek meg, amelyek nyomtatékosan sürgetik, hogy Amerika lépjen közbe a finn kérdésben és ne hagyja sorsára a finneket. Hoover volt elnök, az amerikai finn segély bizottság elnöke az elmúlt napokban levelet intézett Roosevelthez és ebben figyelmezteti Rooseveltet arra, hogyha az amerikaiak nem tudnak a finneken segíteni, az európai kis népek ezentúl esetleg a szovjet irányban keresnek majd támogatást. Hoover végső megoldásként azt javasolja, engedjék meg a finneknak Amerikába való bevándorlását, nehogy valamennyiüket Szibériába hurcolják.

Helsinki-jelentés szerint a finn álláspontot elég világosan körvonalazták abban a megállapításban, hogy a finn kormány a fegyverszüneti feltételek ügyében fenn kívánja tartani a korábban megteremtett összeköttetést. Ezenkívül vajmi kevés új értesülés áll rendelkezésre, ami azzal magyarázható, hogy teljős finn körökben ismét elérkezettnek látják az időt, amikor a nyilvánosság elől le kell eresztani a sorompókat. Hivatalos helyen nem titkolták, hogy a legközelebbi feladat annak meg tudakolása, milyen módú sításokra lehetne elérni a közölt feltételeken. Arról azonban semmi megbízható hírt sem lehet szerezni, hogy a tudakozást milyen úton kívánják végezni. Kétségtelenné látszik, hogy a finn kormány a cselekvés útján halad.

A washingtoni finn követség szóvivője csütörtökön megcáfolta azt a jelentést, amely szerint a finn békeküldöttség máris útban volna Moszkvába. A szóvivő hozzáfűzte, hogy a finn kormány a fegyverszüneti feltételeket és az Oroszországgal való békelehetőségeket mindazonáltal a legkomolyabban megfontolja. Sokat jelent, hogy a finn országgyűlés pénteken összeült. Hogy mit tárgyal, arról nincs tudósítás, mert bizonyára zárt ülés volt, de feltehető, hogy a békekérdés.

sel kapcsolatos problémák voltak napirenden. A felfogások egyöntettségére mutat, hogy az ülés rövid volt, mindössze háromnegyed-órát tartott.

A keleti hadszíntéren

az újból fellángolt téli offenzívát Rogacevtől északkeletre, Neveltől északnyugatra és a narvai szakszon erős szovjet támadás, illetve átírósi kísérletek jellemezték. A szovjet támadásait új erők bevetésével erősítette. Ezek a helyeken az ellenség támadásait azonban — mint illetékes német katonai helyen hangsúlyozták — a német védelmi vonalon megállították és sehol sem sikerült a támadóknak tért nyerniük. A keleti arcvonal déli szakaszán csütörtökön csak kisebb jelentőségű helyi harcok folytak.

Az olasz harctéren

csupán felderítő tevékenységre került a sor. A repülőtevékenység viszont igen erős. A Vatikán város közelében is robbant 6 angol száraz bomba.

A légi háború

nyugaton tovább tart. Páris környékét újólág légi támadás érte. Csütörtökön a déli órákban erős északamerikai bombázókötetek támadásokat hajtottak végre nyugati és dényugatnyugati irányú helységeken ellen, éjjel pedig ellenséges felderítő repülőgépek a rajna-westfáliai vidék fölé repültek. A bombázókat erős vadászvédelemmel látták el. Az angol-szászok német jelentés szerint 13, az angol jelentés szerint 14 gépet veszítettek.

A török-angol ellentétek

körül tovább tart a sajtóvita. Mint ismeretes, Nagy-Britannia és az Egyesült Államok beszüntette a hadianyagszállítást Törökország számára, tekintettel arra, hogy egy hónappal ezelőtt dolgavégezetlen tért vissza az a brit katonai misszió, amely Kairóban a török vezérkar képviselőivel tárgyalta Törökország hadbalépésére vonatkozóan. A brit kormány a kommunikációval kapcsolatban még azt is közölte, hogy a nyugati szövetségesek odairányítják a hadianyagot, ahol azt legjobban le-

het bevetni a Németország elleni háborúban.

Valószínű azonban, hogy London nem pusztán azért halározta el magát erre a lépésre, mert nem sikerült Törökországot berántani a háborúba, a lépés mögött sokkal kényesebb ok is meghúzódik. Erre az okra fény derít a „Tribune“ című londoni folyóirat egy cikke, amely megállapítja, hogy a török politika azon az úton van, hogy teljesen elszakad Angliától és Oroszországtól felé fordul.

Az „Exchange Telegraph“ diplomáciai levelezője azt írja, hogy az utóbbi időben mind több jel mutat arra, hogy Törökországnak a háború kérdésében elfoglalt álláspontja nem felel meg a szövetségesek kívánásának. Egyáltalában nem lenne meglepő, ha a szövetségesek arra a véleményre jutnának, hogy az eddigi Törökországnak szállított fegyvereket más harctereken jobban fel lehetne használni.

Ankarai semleges tudósítók szerint a törökök változatlanul ragaszkodnak eddigi álláspontjukhoz és mindaddig nem lépnek háborúba, amíg a szövetségesek nem lesznek eleget a Törökországgal szemben vállalt kötelezettségeiknek. Ami a konfliktus elsíntásának lehetőségét illeti, Törökországban számítanak arra, hogy a brit kormány nyilatkozatot tesz.

Van olyan jelentés is, mely derültebb a török kérdésben. Az „United Press“ ankarai értesítése szerint a közeljövőben ismét megkezdődik a hadianyag szállítás Törökországba. Ez a szállítás az ankarai brit-török tárgyalások megkezdéséig szünetelt.

Hogy mégis komoly a helyzet, arra viszont az a jelentés mutat, mely szerint nemcsak Hughessen ankarai angol nagykövete, hanem vele együtt 15, eddig Ankarába beosztott brit szakértő is elhagyta Törökországot. A jelentés ugyan hangsúlyozza, hogy az angol nagykövete jelentéstétel végett utazik Londonba.

Angol-amerikai megbeszélésekre

kerül sor. Washingtonból azt jelentik, hogy Stettinius külügyi államtitkár Londonba utazik mi-

helyt Cordell Hull visszatér Floridából, ahol szabadságát tölti. Roosevelttel kijelentette újságírók előtt, hogy Stettinius Londonban olyan kérdéseket tárgyal meg az angolokkal, amelyek szabályozásra várnak. Mindazonáltal nem nagy értékeztéről van szó.

Az elkövetkező megbeszélések tartalmáról van néhány amerikai adat. Ezekből kiderül, hogy gyakorlatilag valamennyi európai kérdés megvitatásra kerül. London benyomása az, hogy a szövetségesek külpolitikájának új szakasza kezdődik és azt hiszik, hogy a nyugati hatalmak a külpolitikai kérdések új felülvizsgálata előtt állanak. Hír szerint a következő kérdéseket vitatják meg. Határmegvonásokat Kelet és Közép-Európában, az algiri bizottság messzemenő elismerésének lehetősége, Franciaország tényleges kormányának elismerése az invázió esetén, az új angol-amerikai olajpolitika a Közel-Keleten és végül a fegyverszüneti feltételek.

A kérdések közül néhányat az európai bizottság már megbeszélt, azonban tért nyert az a feltevés, hogy a magasabb síkon való tárgyalás hasznos lenne. Ebből a szempontból jellemző, hogy a pénteken megjelent folyóiratok ismét vitát kezdtek az Atlanti Charta javára és olyan európai terület-változtatások ellen, amelyek elengedhetetlenül állnak a népek önrendelkezési jogával. A legkülönbözőbb irányzatú lapok követelik, hogy állapítsák meg a békefeltételeket, mégpedig a casabancai formulán túlmenően. Ehhez járul még, hogy az angol sajtó a Finnországnak szabott orosz feltételeket egyhangúlag mint mérsékelteket üdvözli.

A londoni lapok washingtoni távirata közli azokat a kérdéseket, amelyek a küszöbön álló szövetséges diplomata-megbeszéléseken valószínűleg szövegre kerülnek.

A „News Chronicle“ a következőket írja: A megbeszélések legfontosabb pontja a Németország számára megállapítandó fegyverszüneti feltételek kérdése lesz. Meg fogják tárgyalni ezenkívül a rend és nyugalom helyreállítását Európában a háború után, bele-

értve Lengyelország és Finnország ügyét, a francia nemzeti bizottság jogállásának kérdését, a középkeleti olaj, valamint a légi és hajózási támaszpontok ügyét.

A „Daily Herald“ washingtoni levelezője ezeket jelenti: Határozott napirendet még nem állapított meg, de várhatólag a következő kérdéseket fogják felvetni: 1. Fegyverszüneti feltételek Németország számára, Amerika ragaszkodik a feltétel nélküli megadás-hoz. 2. A lengyel-orosz határ. Washington szeretné ezt a kérdést félretenni. 3. A francia nemzeti bizottság. 4. Középkeleti olajtartalékok. 5. Az olasz kormány. Ebben a kérdésben akkor kell dönteni, ha Rómát elfoglalták. 6. A háború utáni közlekedés. Amerika valószínűleg igényt tart légi támaszpontokra. Szó van arról, hogy hajókat kölcsönöznek Nagy-Britanniának. 7. A csendesóceáni uralom. 8. Palesztina jövője, különös tekintettel a jelenlegi zsidó igényekre.

Stockholmi cáfolat

Stockholm, március 3. (MTI) A londoni rádióban csütörtökön beolvasták azt a jelentést, hogy a németek megkérdezték a svéd külügyminisztériumot, milyen álláspontot helyezkednek, ha Dietl tábornok csapatai Svédországon átvonulnának? Svédország állítolag azt válaszolta, hogy ilyen átvonulás szóba se kerülhet. Svéd hivatalos helyen most kijelentik, hogy svéd külügyminisztériumhoz ilyen megkeresést nem intéztek.

Fontos tudnivalók!

Ma szombaton a 4401-4800. naplótételszámmal bíró cukorjegyek tulajdonosai igényelhetik új cukorjegyeiket.

Féltalpat kapnak az OMBI könyves mezőgazdasági munkások. (3)

Este fél 9 óráig!

Német hadi'elentés

A német véderőparancsnok-sága közli:

A keleti arcvonal déli szakaszán csütörtökön csak csekély helyi harc tevékenység volt. — Csütörtököt követően *Polonnoje Szepetorka* térségében jó eredménnyel támadták a bolsevisták csapatösszevonásait.

Rogacsentől északra az ellenség további hadosztályok odavonásával folytatta makacs áttörési kísérleteit. Csapatunk súlyos harcokban újabb elhárító eredményt ért el, miközben 20 páncélosot kilőttek.

Vitebszk mellett a szovjet gyalogos és páncélos kötelékekkel két szakaszon támadásra indul-

tak. Az eredményes elhárítás során Vitebszktől délkeletre 18 támadó páncélos közül 14-et kilőttünk, míg a városból északra 17 áttört páncélos rohamtűz résszel és páncélos elhárító fegyverekkel egy-egy megsemmisítettek.

Nevellől *északnyugatra* továbbtartanak a súlyos elhárító-harcok. A bolsevisták eredménytelen támadásai során nagy veszteségeket szenvedtek.

Míg *Pleszkovtól* délkeletre megüszültek az ellenséges támadások *Narra* mellett a támadó szovjettel még heves harcok vannak folyamatban.

A délolaszországi harcok

A nettunói hídfőállásban csapatunk számos rohamvállalkozást hajtottak végre jó eredménnyel. Harci repülőgépkötelek és messzehordó útegek Anzió és Nettunó mellett két rombolót és egy 7 ezer tonnás szállítóhajót súlyosan eltaláltak.

Az *Adria* partján végrehajtott

rohamcsapat vállalkozás alkalmával megsemmisítettünk három ellenséges páncélosot és levegőbe roptattunk egy löszér és üzemanyagraktárt személyzetével együtt. Könnnyű német tengerészeti haderők megfigyelt eredményel lötték a Korsika szigetén levő Bastia kikötőt.

A nyugati légiháború

Északamerikai bombázókötelek március 2-án a déli órákban, zart felhő takaró mellett vadászvédelemmel terroratmadásokat intéztek nyugati és délnyugati németországi helységek

ellen, bár az időjárás helyzet kedvezőtlen volt, 19 ellenséges gépet lőttünk le. Néhány ellenséges zavarórepülőgép az elmúlt éjjel bombákat dobott a Rajna nyugati feléi térségre. (MTI)

Szerdán hat bomba esett a Vatikánváros közelébe

(MTI) Szerdán este nyolc óra tájban egy angol-amerikai repülőgépről, mintegy 600 méter magasságból hat bombát dobtak le Vatikánváros közelében. A bombák közül négy a Collegio Urbano di Propaganda Pida területére esett, s

másik kettő a Muro Aureliano közelében. A Santa Camilla kápolna bejáratánál egy munkást a bomba robbanása megölt, egy Agoston-rendi szerzetes pedig megsérült. A közelben levő Collegio Santa Monica templom súlyosan megrongálódott. (MTI)

A Vatikán tiltakozása

Róma, márc. 3. (Német TI) Maglione bíboros államtitkár csütörtökön átadta a Szent Péter-nél akkreditált diplomáciai képviselőknek annak a tiltakozásnak másolatát, amelyet XII.

Pius emelt a montecassinói apát-ság épületének elpusztítása miatt. A pápai tiltakozást a bíboros államtitkár rendeltére a vatikáni rádióban több nyelven is felolvasták. (MTI)

Finn lapok az orosz „békéfeltételekről”

Helsinki, március 3. (MTI) A Helsinkin Sanomat és a Suomen Sosialidemokraati nagy vonalakban ugyanazokat a kifogásokat emeli a moszkvai fegyverszüneti feltételekkel szemben, mint a mérsékelt Uusi Suomi és a Hufvudsstaadsbladet csütörtöki vezércikkai. A két előbbi lap azonban feltételezi, hogy a finn aggodalmak a másik oldalon megértésre találnak és végső kiegyenlítődségre vezetnek. A Helsinkin Sanomat első helyen említi meg azt az orosz feltételt, amely szerint a finnországi német csapatokat internálni kell és megjegyzi, hogy a többféle okokból teljesen lehetetlen. A visszaküldendő hadifoglyok és polgári személyek kérdésében a lap megállapítja, hogy az előbbiek hazaküldése egészen természetes, ha ez a kölcsönösségen alapul. Egészen új orosz álláspontot kell abban látni, hogy Pelsamórol is szó esik, noha Pelsamórol a moszkvai béke finn tájékoztatóban hangzott. A hadsereg lezárásának, illetve a békekötésnek kereszttütele olyan kockázatot jelentene, amelyet háború idején, még a legbizton-

ságosabb helyzetben lévő semleges ország sem mérni szallani. Felvetik a kérdést, hogy Finnország a kártérítésre, milyen formában lenne képes. Nemtor-ságra vonatkozóan orosz részről már korábban arról beszéltek, hogy a kártérítést a Szovjetunió újjáépítésére a rendelkezésre bocsátott munkaerő formájában kívánják Szükségtelen mondanunk, hogy ilyen megoldásban mennyi nehézség és veszély rejlik. Ha összehasonlítjuk azokat az előnyöket, amelyekhez a Szovjetunió jutna, ha Finnország kiválnék a háborúból, azt kell mondanunk — írja a lap — hogy a feltételek nem állnak arányban az óriási finn engedmények kérdésével. A lap a továbbiakban úgy véli, hogy Finnországának kétféle, kizárólag védelmi háborúja után, más feltételeket kellett volna kapnia. — Eppen ezért egyik félnek sem kellene elzárkóznia attól, hogy olyan feltételekre kerüljön sor, amelyek nagyobb engedményekre vezethetnek. Teljesen hasonló hangnemben ír a Suomen Socialdemokraati is.

Üzenetek a frontról

Csász Gyula tizedes a B. 181 tábori postaszámra szerető csókjait küldi hozzátartozóinak. Nem-sokára szabadságra hazaérkezik, addig is szerető csókjait küldi.

Lakatos József főtörzsörmeister a P 939 tábori postaszámra megnyugtató üzenet küldi debreceni hozzátartozóinak. Ne aggodjanak ha csak ritkán kapnak levelet tőle. Szerető csókjait küldi.

Habicht német h. külügyi államtitkár c'eseit keleten

Berlin, március 3. (Német TI) Theo Habicht százados, zászlóaljparancsnok, a külügyi hivatal helyettes államtitkára csesett a keleti arcvonalon. (MTI)

NARVIK

(m) Eddig csak a kereskedelmi iskolában érettségizett embernek ille tudni, hogy hol van és miért nevezetes Narvik, rövidesen azonban úgy lehet, minden magyar újságolvasó sokkal tájékozottabb lesz erről a kis norvég kikötővároskáról, mint bármelyik városunkról. Az érdklődést az oroszok irányították feléje azzal, hogy állítólag igényt jelentettek be rája és Észak-Norvégiára.

Pedig Narvik apró városka. 6—700 lakosa lehet. Az Atlanti-óceán egyik fjordja mellett fekszik. Akinek alkalmá volt még arra, hogy a Magas-Tátrában a Zerges-szálloda előtt tátongó mély völgyei lássa, az képzelje el, hogy ennek a völgynek egy részét víz borítja el, vagy ha inkább a Duna visegrádi szorosára emlékezik és meredekebb, kopár és magasabb hegyoldalakat képzel el a Duna partjára, akkor előtte áll a fjord képe. A fjord tehát 500—1000 méter magas, meredek, kopár hegyfalak közé szorított tengervíz, sokszor olyan az alakja, mintha szarvasgancs volna, ilyen alakú a narviki öböl is, máskor pedig inkább tóra emlékeztet. Látszólag kiválóan alkalmas kikötőnek, mert az óceán hullámai meg a szelek ellen valóban pompás védelmet nyújt a hajóknak, de városépítésre nemigen jó, még kevésbé használható olyan berendezésekre, amelyek nélkül ma nem lehet el kikötőváros. Szén, raktárak, színek, áruaktárak, különféle emelőszervezetek, villamosmű a gépek hajtására és világításra, vízvezeték, pályaudvarok stb. mind szükségességek a kikötőben. Ezekhez ugyan pénz is kell, még inkább azonban hely. De honnan vegyenek ezt a norvég fjordok mellett. Hiszen javarésztükbe olyan meredeken esztekedik le a hegyoldal, hogy még egy gyalogút építése is gondot okozna! Ez a helyszűke okozza, hogy a norvég kikötők legjobbjai apró város. Megnehezíti a helyzetet az is, hogy a kikötő csak akkor fejlődhetik, ha olyan gazdasági vidék fekszik mögötte, amelynek van szállítanivalója és kényelmes velük az összeköttetés. A norvég fjordok mögött azonban magas hegyvidék fekszik, ennek termelése jelentéktelen, ezért lakossága alig van. Ehhez járul még az is, hogy — amit láthatunk — hirtelen nagy magasságra kell feljutni a hegyoldalon szállítandó árukat. Narvikból is 40 km-es 500 méterre kell emelkedni a mögötte fekvő belső vidékére.

Ez az oka annak, hogy e látszólag nagyzerű öböl — fjordok — mellett fekvő helységeik meglehetősen jelentéktelenek. Kevés a lakosuk, kicsiny a forgalmuk. Sokszor ne mis egybek mint 2—3 házból álló halásztelepek vagy eszénakgyártó és javító műhelyek. Észak-Norvégiában eszékenti a jelentőségüket a hosszantartó tél es nem a hideg, hanem a sötétség miatt kellemetlen. Hiszen itt már közelünk az Északi-sarkhoz, a félévig tartó éjszaka othónához. A villanyvilágítás ugyan enyhíti a hosszú éjszakákat, de a napfényt nem pótolja. Ha mégsem kihaltak a fjordok, annak a meleg víznek köszönhetik, amely partjait kat mossa és nem engedi, hogy a fjordok befagyjanak. A gyakori köddel azonban meg kell barátkozni.

Ez az egyik ok, amiért a szovjet — nem most először — igényt jelent be Észak-Norvégiára. Be nem fagyó kikötői birtokában végre kijuthatna az annyira vágyott, de az angolok által olyan nagyon féltett Atlanti-óceánra. Egyszerre szabad lenne előtte a világ! Narviknak az adja meg a különös jelentőségét, hogy vasútja van. Itt van Európa legészakibb vasútállomása. De nem ez a különlegesség izgatja a szovjetet, hanem az, hogy a Narvikban vég-

zűdő vasút Svédország híres és gazdag vasbányavidékét megy át. Narvik e vasbányavidék kikötője. A kis város tehát forgalmas, hiszen Európa vasgyári sok ércet szállítanak innen haza.

Persze, ha a szovjet már egyszer úr Narvikban, Észak-Norvé-

giában és Petsamo nikkibányavidékén, akkor a 6 millió svéd nem tudja megmenteni tőle vasbányáit. Pedig a fa mellett ezek biztosítják mai jólétét. Ha a svédok és norvégok Finnország sorsá iránt aggodnak és szívesen látnák, ha függetlenségét megmenet-hetné, akkor ebben a részvétben a maguk jövődjének sejtése is felismerhető.

Rendelet a felújítási tartalékról

A pénzügyminiszter valamennyi pénzügyigazgatósághoz intézett körrendeletben megengedte, hogy a társulati adó alá tartozó ipari vállalatok gépeik és egyéb felszerelési tárgyaik felújítására az 1944. adóévet megelőző üzleti év eredménye terhére gépeik és felszerelési tárgyaik beszerzési értékének legfeljebb 5 százalékát, azokkal a vagyontárgyakkal kapcsolatosan pedig, amelyeknek értékét a vállalatok értékesítésük idején már teljesen leirták, vagy tartalékkolták, a beszerzési értéknek legfeljebb 2 százalékát adómentesen írhatják az ebből a célból létesített felújítási tartalék ja-

vára. A felújítási tartalék javadal-mazása azonban nem haladhatja meg a mérlegszerű nyereség 20 százalékát, vagy a saját tőke 1 százalékát aszerint, hogy a kettő közül melyik nagyobb.

A felújítási tartalék csak akkor kezelhető adómentesen, ha a vállalat a tartalékkolt tőke egyhar-madrésze erejéig az ilyen tartalékok elhelyezésének céljára kibocsátott államkötvényeket jegyez. Ezeket az államkötvényeket a vállalatok tárcájukban kötelesek tartani mindaddig, amíg arra a felújítás tényleges végrehajtása céljából szükség lesz.

A kereskedelmi miniszter kijelentései

„Az államhatalomnak nem áll érdekében a kereskedelem kikapcsolása az elosztó tevékenységtől.”

Csütörtökön tartotta a nemzetvédelmi miniszter a szokásos havonkénti gazdasági tájékoztató értekezletét.

Antal István miniszter bevezető szavaiban azt fejtette, hogy az állítás és az őrsérváltás erkölcsi megtisztulás nélkül, a közösségi érzés kivirágzása és a közönség mindenkéftel való helyezése nélkül nem valósulhat meg. Utána dr. Bende István ismertette a vidéki megfigyelők jelentése alapján a kereskedelem és kisipari átalálással kapcsolatos észrevételeket.

Zsindely Ferenc kereskedelmi miniszter szözlalt fel.

— Az állítás alatt — mondta — azt a célt értették, hogy a kereskedelmet kereszténnyé tegyünk, nem pedig azt, hogy szabad kereskedelemről álljunk köztött háborús gazdálkodásra. A cél mindenesetre az, hogy szabadverseny idején is meg tudja állni a helyét a keresztény kereskedelem.

— Ma ugyanis ahhoz, hogy valódi meg tudjon állni, aki árút

kap, nem kell különös mesterségbeli szakutadás. Az állítás sikereért minden egyes kereskedő felelős.

— Az államhatalomnak semmi-ésetre sem áll érdekében, hogy az elosztó tevékenységtől kikapcsoljuk azt a kereskedelmet, mely az elosztást jól és visszafelé nélkül el tudja látni. Amikor a kereskedelem a maga funkcióját jól látja el, a saját érdekeit is a legjobban szolgálja és netj magának kell megtalálni a módot arra, hogy a meg nem felelő elemeket kiküszöbölje soraiból.

A kereskedelmi érdekképviseletről szólott a miniszter. Közölte, hogy a múlt évben megteremtették a kis- és középkereskedők érdekképviseletét a KOE-t és a nagykereskedőket a NOE-t, mind a kettő autorizált szervezet.

— Mindent elkövet, hogy az érdekképviseletek tekintélyének növelését előmozdítsa. Végül kifejtette, hogy a kereskedelmi érdekképviselet életébe a szövetezeteknek is be kell kapcsolódnia.

Utban a „világnyelv” felé

Az emberiségnek a bábeli zűrzavar óta történelmi problémája a nyelvkérdés. Évszázadok óta folytak kísérletek annak a kérdésnek a megoldására, azonban a mai napig még nem sikerült kielégítő formát találni arra. Pedig Szodoró István professzor, aki magyar részről a legkomolyabb eredményeket érte el ezen a téren, írta egyik tanulmányában, hogy „a világbeke kérdése szorosán összefügg a világnyelv problémájával. Vagyis a köz-és nyelvben megállapított emberiség a történelmi forradalom is nehezebben sodorja egymás ellen.

Az utóbbi években számos olyan kísérlet folyt, olyan erőfeszítések történtek, amelyek arra mutatnak, hogy utban-vagyunk a világnyelv felé.

A többévesebb sikerült kísérletek között az első komoly sikereket felmutató nemzetközi nyelv az esperanto, a Zamenhof által szerkesztett nyelv volt, mely egyszerű nyelvtanával, — könnyű, rövid szavaival — valóban könnyen tanulható volt és alkalmas arra, hogy a világ minden részén felkeltés legyen szerencse.

Az esperanto azonban kétségtelen eredménytelen ellenére sem az a megoldás, mely végleges nyugvópontra jut-tatta volna a kérdést. Ez volt az oka, hogy létszámát a további keresés és újabb 800 szavas Basic English-ben váltik egység megtalálni a világnyelvet.

A Basic érdekes véletlen következtében jött létre. Tudni kell, hogy az angol legalább kétszáz millió ember anyanyelve és ugyan ennyinek kormányzati és hivatalos érintkezési nyelve. Mint ilyen évtizedek óta küzd saját bomlása ellen. A sok idegen nyelvvel, idegen szerkezetű filozófiákkal hoz és a nyelv, amely ennek a rengeteg megpróbáltatásnak köszönhető egyszerű elegánciáját és szépségét, mostmár tökéletessége csúcán túl különböző tájékozásokra bomlana. Az angol világ legnagyobb szókincsű nyelve a nagy angol szótár szerkesztésénél is több ezer tárgyszóval, amiből húsz ezret a művelt a nyelv angol sokszorosan rendelt kell teremtési a fontosság sorrendje szempontjából, ezért minden nagy angol nyelvű tanár megpróbáltatásait 2000, 1000 500 100 legfontosabb szót amit először kell megtanulni az angol nyelvet elsajátítani igyekvőknek. Thorndike professzor például minden típusú könyvet elolvasva

a bibliától a szakácskönyvig kijegyzetelte a 10.000 legrész-ében előforduló szót. Londonban 1935-ben tartott nyelvkonferencián pedig megállapította a nyelvstanulási szempontjából legfontosabb 150 szót.

A Basic English alapja C. K. Ogden eredetileg nem akart nemzetközi nyelvet Egyszerűen, mert a világközvetlen kíváncsi volt, hogy mennyi nyelvet sebb szó, amivel az ember meg tudja magát érteni. Így gyűlt össze a híres 850 szava. Érdekes, hogy csak 850-ből 600 főnek. Mindenkinek meg az angol jelentő munka a Basic nyelven kifejezni magat. Nagyobb munka folyékonyan gondolkodni és nyelvi alapján, mint húsz nyelvet megtanulni. Hogy az angol kultúrpropaganda mégis szára vette ezt a nagyzerű ideológiai kísérletet, arról Ogden nem tét, neki más célja volt. Kétségtelen azonban, hogy a Basic nyelv kitűnő nemzetközi érintkezésének standardizálására kitűnően a kereskedelemben.

A világnyelv kialakulása felé irányuló törekvések között nem szabad érdekes kísérleteiről sem Szodoró István szór arra gondolni, hogy teremt egy nemzetközi irodalmi nyelvet, melyen közös művészet sarjad minden nép lelkeiből. Ez csak a könyvek nyelve lett volna, amellyel minden nemzet a saját nyelvét beszélne de mellette elsajátítaná a nyelv legdallamosabb, leg-szebb szavaiból összeállított arnyelvet, ami azzal járna, hogy minden irodalmi alkotást eredetiben élvezhessen mindenki. Ez volt az első kísérlet. Másodikakiváltotta a német, olasz, magyar, angol, francia, japán, kínai, orosz, norvég, török és arab nyelv. Tehát 11 nyelv legkönnyebb szavaiból új világnyelvet az omnisnyelvet. Harmadik kísérlete pedig a külön nyelvet és kultúrnyelvi különbözősége tehát egy nemzetben belül a nyelv rétegzése volt.

A világnyelv felé ezenkívül is egész-sereg kísérlet törtézik és bizonyosra vehető, hogy évtizedek folyamán kialakul az ebből a kísérletekből egy közös nyelv, mely megkönnyíti a közegymásközötti érintkezést, amely mellett azonban továbbra is virítani fog az anyanyelv. Mert nehéz lenne elképzelni olyan könnyen elsajátítható, egyszerű és világos nyelvet is, mely mellett elhanyagolnánk a magyar ember a lezszebb, legdallamosabb szavak gyűjteményét, a magyar nyelvet.

A honvédelmi miniszter minden 18-60 éves korú férfira általános ellenőrzést rendelt el

A Magyar Távirai Iroda jelenti: Annak megállapítására, hogy egyes személyek milyen mértékben tettek eleget különböző honvédelmi kötelezettségeiknek, továbbá azért, hogy igénybevétele esetén mindenki képességeinek és alkalmasságának legmegfelelőbb helyre nyerhessen beosztást, a honvédelmi miniszter minden 18-60 éves korú férfira általános ellenőrzést rendelt el.

Az ellenőrzést az ellenőrzendő személyek lakására kiküldött külső felhatalmazással ellátott meg-

bizottak hajtják végre. Március folyamán egyenként felkeresik az ellenőrzendő személyeket s kikérdezik, vagy részükre kitérítés végzett kérdőlapokat hagynak vissza. A kérdőlap kitöltéséhez a megfelelő igazolványok szolgálnak alapul.

Felhívja a honvédelmi miniszter a figyelmet arra, hogy mindenkinek elsősorú érdeke, hogy személyazonosságát igazolvánnyal való ellátásának ügyét a most kínálkozó alkalommal rendezze.

Féltápat kapnak az OMBI könyves mezőgazdasági munkások

A bányagazdálkodási min. kir. Kormányzója a mezőgazdasági munkások, részére talpalatras alkalmis felülvizsgáló bizottságokról rendelkezőkre.

Minden mezőgazdasági munkavállaló, aki az Országos Mezőgazdasági Biztosító Intézetnél öregségi biztosított és érvényes (OMBI) biztosítási könyveskeje van, egy pár talpalatras alkalmis talpalatras vasalására jogosult.

A talpalatras egyedül csak a Debreceni Hanyga Szövetkezet Rózsa-u. 4. szám alatti fiók üzletében lehet beszerezni legkésőbb 1944. március 15-ig készpénzes elvételben, az érvényes OMBI könyv és a jogosult munkorjegyek bemutatása mellett.

A féltápat elkészítéséhez kiosztásra kerülő bányag talpalatras alakú idom és két méretben és arban kerül forgalomba: a 30-42. számú nagyság ára 6.92 pengő, a 43-46. számú nagyság ára 7.45 pengő.

Felhívom a mezőgazdasági munkavállalók figyelmét arra, hogy a féltápat felvételéhez szükséges a m. kir. közlést Hivatal paronként 5.80 pengőben állapította meg (szeges kivételben sarok javítás nélkül), tehát a cipészparosok kötelesek ezt a munkát az így megállapított összegért elvégezni.

Ha az akció során bárkinek, bármilyen panasa lenne, azt azonnal jelentse a Mezőgazdasági Kamarához.

A kiosztásra kerülő és átvett talpalatras anyagot a mezőgazdasági munkavállaló csak saját szükségletére használhatja fel, azt forgalomba nem hozhatja, mert azáltal szigorúan büntendő cselekményt követ el. — Polgármester.

„Fekete” ruharazzia Budapesten

Tizenegy szabóesztét őrizzetbe vettek

A közléstási minisztérium deklarációját tegnap tizenegy ismert nagy budapesti szabócégnél, mint rendelők jelentek meg, mikor aztán a fekete, áron megőrzött ruharendelés, felfedték kitérőket és bizonyítékok alapján őrizetbe vették a szabóesztéteket. A férfiöltönyök árai 1500 pengőnél kezdődtek, de volt 2000 pengős ruha is.

A szabóesztéteket legtöbbje hatalmas raktárral rendelkező békebeli anyagokból. Ezeket természetesen lefoglalták. Bokor Imre cégtulajdonosnál például 245 méter ruhaszövetet, 75 méter télikabátanyagot, 20 méter öltönyanyagot és 500 méter bélesanyagot találtak. Ő a méterenként 50 pengőért vásárolt ruhaszövetért 400 pengőt kért. Szemere Ignácnál 300 megkezdett vég angol- és egyéb szövetanya-

got és több mint 100 vég bélesanyagot találtak. Klein Oszkárna 264 méter finom angol szövetet találtak, amelyek az 1920-as évekből származtak, méterét annak idején 30 pengőért szerezték be, most 1900 pengőért volt hajlandó belőle ruhát készíteni. A többi nyolc szabónál is hasonló volt a helyzet.

Kihallgatásuk után átkísérték őket a budapesti ügyészségre ahol valamennyiük ellen árdragítás és áruvétség miatt indult eljárás Valószínű, hogy a közléstási minisztérium ellenőrző osztályának ez a razzia a pesti férfiszabók frontján dúló hűngő fekete árkielégéseket épp úgy csökkenti, mint a közelmúltban a női divatszalonoknál végrehajtott ellenőrzés eredményezte a női ruhák árának megszelídülését.

Végzetes pisztolypróba

Sándor András cipőkereskedő, tisztartosi lakos üzleti ügyben Debrecenbe utazott. Az állomáson találkozt két fiatalemberrel akik eladásra kínáltak egy 9 mm-es Frommer-pisztolyt. Sándor Andrásnak régi vágya volt egy fegyver, ezért megvásárolta a Frommer 80 pengőért. Kapott hozzá 25 darab töltényt is.

Az új fegyvertulajdonos otthon ki akarta próbálni a pisztolyt, ezért csőre töltötte és elsütötte. A fegyver csütörtököt mondott. Híába rázta, ütögette, a golyó beszorult a csőbe és a fegyvert nem lehetett elsűtteni. Megmutatta barátainak is, akik figyelmeztették,

hogy ne okoskodjon azzal a fegyverrel, mert egyszer mégis csak elsűl.

Sándor András azonban nem vette figyelembe a figyelmeztetést és a fegyver csővét maga felé fordítva, így kiáltott fel:

— Idenéztek, reggel óta próbálok és nem tudom elsűtteni.

A következő pillanatban a fegyver eldőrdült és Sándor András eszméletlenül zuhant a földre. A golyó a mellébe fűródött. Orvosi hívtak, aki bekötözte a súlyos sérült Sándor Andrást, majd beszállították a nyiregyházi Erzsébet-kórházba.

Dr Bátori József: A mai magyar ifjúság lényegesen különb, mint a megelőző nemzedék volt

Dr Sántha Kálmánné a közösségi nevelésről

Két értékes előadásban volt része tegnap délután annak a nagyszámú hallgatóságnak mely a MÁNSZ Anyák Iskolája előadássorozatán résztvett.

Dr Sántha Kálmánné dr. Majerszky Klára orvos: „Közösségi nevelés a magyar ifjúságban” címmel mondta el gondolatait. Előadása elején a jó és rossz tulajdonság, a jellem és az egészséges jellem fogalmát tisztáztta. Hangoztatta, hogy ha a gyermeket helyesen nevelik, azaz sem el nem vadítják azzal, hogy kurtán, felnőtli jelénnyel, parancsszóval megalkalmazással intézik el, se a túlzott busogással, kényeztetéssel, feladatának megoldásával nem rántják ki önállósága alól a talajt, hanem gondos és céludatos neveléssel apró sikereken keresztül a gyermeket okosan és türelmesen beszélnek vele, ha a gyermek látja, hogy segélyrangú félnek tekintjük, akkor kialakul az önértékelés a gyermekben mely az egészséges szociális magatartás alapja, hiszen a közösségi érzés csak önértékelésen épülhet fel.

A jellemfejlődés fázisairól szólva dr Sántha Kálmánné kiemelte, hogy a legtöbb szülő hibát követ el, amikor a feltétlen tekintélytiszteltet híve, nem enged szabad utat a gyermeki akarat fejlődésnek s elvadija gyermekét.

— Ha egész generáció nő fel közösségi szelleműl áthatva — folytatta dr Sántha Kálmánné, akkor kialakul egy olyan társadalom, melynek tagjait nem a mindennáron való érvényesülés, és hatalom utáni vágy jellemzi, hanem nyugodt szemlélődő tevékenység, nem lesznek önös céljaik, így összhangba tudják hozni érdekeiket s akkor a közérdek valóban mindnyájuk érdeke lesz. Nem lesz elnyomás, megszűnik a kaszt-rendszer, kialakul az osztály nélküli társadalom az izazi testvériség társadalma Mindez azonban csak keret, melyet a bibliai értelemben vett szeretetnek kell kitöltenie.

Bátori József piarista gimnázium igazgató „Bizunk a magyar ifjúságról” címmel az ifjúságotól ismerő nevelő tudásá-

val szeretetével fejtegette a mai fiatalság problémáit. Bevezetőül arról beszélt, hogy gókan szüdják a mai ifjakat sok rossz tulajdonságukat kiemelve. Pedig általában a mai magyar ifjúság lényegesen különb, mint a megelőző nemzedék volt. Komolyabban és odaadóbban állanak szemben a problémákkal.

Az ifjúság nevelésében óriási szerepe van a cserkésznek. A harcra küldött homokból, a gyűjtésekből, a honvédekkel és családjaikkal való együttérzésből is a közösségi érzés felbérése tűnik ki. Régen ez nem így volt. A diákság a multtal ellentétben ma már a gazdasági problémákkal is foglalkozik, megvalósítja a diákaptár célját, nyáron dolgozik, hogy pénzt keressen és tanulhasson.

A magyar néppel, a faluval közelebbi kapcsolatot vett fel. — A magyar diák már telepít is. Hol van ettől a felfogástól a régi középosztálybeli tanuló fel fogása? Mit tördött a mult diákja a parasztsággal, a földproblémával.

A magyar diák a politikát, a magyarság kérdéseit tisztábban látja, érdeklődik utána. A tekintélytisztelt helyébe az igazság tisztelte lép, ami helyes irányítás mellett soha nem lehet káros intelligenciája is fokozódott.

A mai ifjakat felületességgel vádolják de ennek a túlerhelés az oka. Másik vád az, hogy az ifjúság szédíthető. Ez mindig így volt, azonban a mai diák már sokkal élesebben lát és kevésbé ugrik be hangzatos szövegeknek.

Végül arra mutatott rá, hogy a mai fiatalságnál nehezebb helyzetben soha nem voltak a magyar ifjak. A nevelőnek mindenesetre arra kell törekednie, hogy a nehezségeken átsegítse őket, a helyes utat megmutassa: s akkor bátran bizhatunk a magyar ifjúságban.

Uray Sándor lelkipásztor előző szavai után bejelentette, hogy a jövő kedden két kiváló egyetemi professzor: dr Karácsony Sándor „Hogyan lesz a gyermekből ifjú?” és dr Maklai Sándor „Ifjúságunk a jövőendő kapujában” címmel tartanak előadást.

Hit és önbizalom töltse el a nemzetet,

— mondotta Kállay miniszterelnök

Budapest, március 3. A Magyar Pártja esütörtökön este tartotta Akadémia-utcai székében az évi második pártértekezletét. Vitéz Lukács Béla bevezetőjében a Kormányzó megválasztásának 24. évfordulójáról emlékezett meg. Szavait az értekezlet résztvevői állva hallgatták végig. A továbbiakban Kállay Miklós miniszterelnöknek a nemzetvédelmi kereszteték zászlószentelő ünnepélyén elhangzott beszédét méltatta a MEP elnöke s köszöntötte a miniszterelnököt a beszéd alkalmából.

Az értekezlet meleg ünnepély-

ben részesítette Kállay Miklós miniszterelnököt, aki megköszönte a párt bizalmát és arra kérte a jelenlevőket, hogy legyenek hirtetői mindenütt az országban annak az önbizalomnak, amelynek beszédében kifejezést adott. A történelmi nemzeteket — mondotta — mindig a fennmaradásukba, jövőjükbe vetett hit hatotta át. Ennek a hitnek és önbizalomnak kell elöltöntenie a mai nehéz időkben nemzetünket is.

Az értekezlet tagjai megújuló tapsal fogadták a miniszterelnök szavait.

Áruelvonás gyanúja miatt vizsgálatot indított a rendőrség az Asztalos cég ellen, több teherautóra való árut lefoglaltak

A debreceni rendőrségre a napokban bizalmas bejelentés érkezett, hogy Asztalos József divatárú kereskedő, Hatvan-utca 6. szám alatti lakos az ottani bérház harmadik emeletén levő lakásán nagymennyiségű békebeli árut tart elhalmozva és azokat nem szolgálja ki vevőinek.

A bejelentés kapcsán a debreceni rendőrség megindította az ügyben a nyomozást. Több megbízottat felküldtek vásárlásra az Asztalos cég üzlethelyiségül használt szobájába, azonban ott a kívánt anyagokat nem kapták meg. Ugyanakkor Kovács Gusztáv deklatív a közléstási felügyelőség és ügyészség megbízottáival kiszállt az Asztalos József cég Hatvan-utcai helyiségébe és a lakás két szobájában több teherautóra való békebeli minőségű anyagot talált. Harisnyák, selyempingyolák, pulóverek, keztyűk, selymek, női harisnyák tömegét találtak, melyet nyomban lefoglalt a hatóság.

A szakértő véleménye szerint félmillió pengőre becsülhető a lefoglalt áru. Ez teherautón még a tegnapi nap folyamán beszállították a rendőrségre, ahol a nyomozást végző Szabó Gyula rendőrtanácsos, bűnügyi osztályvezető egy helyiséget nyomban kiürített az áruk részére és a hatósági megbízottak jelenlétében megkezdődött azoknak felleltározása. A felleltározás előreláthatólag az áruk nagy tömege folytán 8-10 napig is el fog tartani.

A rendőrségi nyomozás kiterjeszkedik a bizalmas bejelentés egyéb adataira is, mely szerint az Asztalos cég, melynek üzlete re-

gben a Kossuth-utcán a város-háza épületében volt, ezt azonban két éve a zsidótörvényre hivatkozással kiigényelték s így költözött a Hatvan-utcai lakásba, árut csak úgynevezett „megbízható” vevőknek szolgált ki. A bejelentés adatai szerint főleg falusiak részére adták el így ezeket az árukat és ezért nem pénzt, hanem kacsát, libát, lisztet, árut kért. A feljelentő szerint az így kapott értékkel az árdragítást is elküvtették volna, errenéve azonban a nyomozás eddig még nem talált megbízható adatot.

A vizsgálat kapcsán kihallgatták Asztalos Józsefet, aki elmondta, hogy már évek óta visszavonult az üzletétől, azt nem ő, hanem a felesége vezette, ő egyáltalán nem folyt bele annak vezetésébe és nem is tud semmit arról. Ez a vallomást megerősítette a szintén kihallgatott Asztalosné, aki tagadta, hogy árdragítását követték volna el. Elmondta, hogy mikor a Kossuth-utcai üzletet elhagyták, hazavitték minden lakásukra azzal a céllal, hogy éppen csak annyit adnak el mindig, ami a napi megélhetésüket fedezi, a többi árut megtartják mint vagyonukat és igyekeznek átmenteni a békevékre. Azt, hogy ezzel törvénytelen dolgot követett volna el, nem tudja.

A rendőrség folytatja az ügyben a vizsgálatot, mely a feljelentés még tisztázatlan részleteire is kiterjeszkedik.

A közönség szava

TEJET A HÁROM ÉVEN FELÜLI GYERMEKEKNEK.

Ilyen című cikk jelent meg ennek az újságnak hasábján a „Közönség szava” rovatában. Az írás intenciója az, hogy három éven felüli gyermekeknek inkább szükség a tejáplálék, mint a hetven éven felüli agoknak, mert ezek a gyermekek a jövő generációi és a fejlődésükhöz szükséges a tejfel való táplálkozás.

Akik szeretnek a sorok között olvasni, a fenti kitételből azt is kiértelmezhetik, miszerint az öregeknek amugy is sirba van a féltápa, mire való annak jobban élni.

Tévedés az, hogy csak a fejlődő gyermekeknek kell a tej. Tej fiatalnak, öregnek egyformán szükséges, mint nagyon tápláló étel Tekintünk csak orvosi szemmel a dolgot. A fiatal gyomor olyan, mint modanj szokták: megemésztí meg a vasat is. Ellenben az idősebb korban levőké általában gyenge és csak könnyebb táplálék felvételére alkalmas. Ilyen a tej, ami jól emészthető és nagyon tápláló. Némely idős korban levő embernek egész napi eledelét képezi az a néhány deci tej, amit a hatóság nyújt részére, ami talán hetekre, hónapokra meghosszabbítja bomlandó életét. Tessék megfigyelni a halálózási híreket, az utóbbi időben bizony az öregek vezetnek, értvén a természetes halandóságot. Nagyban elősegíti ezt a hiányos táplálkozás is.

Nem szabad irigyelni azt a kis mennyiségű tejet az öregektől, akiknek már úgys kevés győnyörűség adatik ezen a világon.

Öreg előfizet.

A HÁZTARTÁSI ALKALMAZOTTAK ÉLELMISZER-JEGYÉVEL

kapcsolatban sok a panasz Szám-talanszor előfordul, hogyha háztartási alkalmazottat akarnak felfogadni, a legnagyobb akadály az, hogy nagyon soknak nincsen élelmiszerjegye. Ennek az az oka, hogy eladják feketén élelmiszerjegyeiket és mikor fel akarják fogadni őket és az élelmiszerjegyet kérik, gúnyosan kijelentik, hogy akinek alkalazott kell, annak legyen enivalója. Az illetékesek intézkedését kérjük a helyzet megszüntetésére.

Házlaszony.

Könyvkötő-segédkeket,

könyvkötő munkásnőket és könyvkötő tanulóleányokat azonnali belépésre keresünk VÁROSI NYOMDA Bősörményi-út 6. szám.

Szedje össze mindentajtja Rongyát és adja el a ronggyűjtő raktárnak Salétrom-utca 12. Meghívásra írás is küldünk.

MŰSOR:

Március 4. szombat délután: *Marinka, a táncosnő.* Fülleszt helyarák.

Március 4. szombat este: *Az első.* Bérletszűnet.

Március 5. vasárnap d. u.: *Az első.*

Március 5. vasárnap este: *Az első Bérletszűnet.*

Március 6. hétfő délután: *Csipkerózsika.* Gyermekelőadás. Méréselt helyarák.

Március 6. hétfő este: *Aranytulipán.* Munkáselejtés.

Március 7. kedd: *Aranytulipán.* Tiszviselőelőadás.

Március 8. szerda: *Az első.* C. bérlet.

Március 9. csütörtök délután: *Csipkerózsika.* Gyermekelőadás. Méréselt helyarák.

Március 9. csütörtök este: *Az első.* A. bérlet.

IRODALMI KAMARASZÍNHÁZ

Március 6. hétfő: *Joysette.*

Március 7. kedd: *Joysette.*

Három színigazgató nezte meg a debreczeni színházakat

Az idén úgy látszik szokatlanul korán megkezdődik a színházak, a szerződéses megfigyelés.

A Szepánymé legutóbbi előadásán megjelent titokban Fényes Szabolcs és Orosz Barna, a Fővárosi Operettszínház igazgatói végignéztek az előadást s közben meglátogatták öltözőjében Moóry Lucyt, aki régi kedves ismerősük.

A pesti színigazgatók nem hivatalosan látogatása után pénteken Debrecenbe érkezett Székely György, a pécsi Nemzeti Színház művésze, régi kedves ismerős, Zách János főrendező társaságában. Megnézték az első előadást és elragadtatással nyilatkoztak a látottakról.

Nagyon jól érzem magam Pécsen — mondotta Zách János

CSOKONAI SZÍNHÁZ
Telefon 25-45. Igazgató B. Unger István
Előadások: d. u. fél 4, este: fél 7-8-kor

SZOMBATON délután olcsó filléres helyárakkal:
Marinka, a táncosnő
Szombaton este bérletszűnetben:
Az első
A szezon kiemelkedő sikere!

A CSOKONAI SZÍNHÁZ IRODALMI KAMARA SZÍNHÁZA
a Dérimuzeumban
Előadások minden hétfőn és kedden este fél 7 órakor.

Hétfőn és kedden:
JOYSELLE
Maeterlinck költői színdarabja.

Tánciskolák
* Scalf tánciskolájában, a Koronában az új tanfolyamra még hétfő estig van felvétel. Ma összejárnak.

FONTOS OKMÁNYAIRÓL
OTOKOPIÁT KÉSZÍT
KISS drogéria
DEBRECEN, CSAPO-UTCA 24.

— de azért a debreceni szép előadások emléket csak nem lehet egykönnyen elfelejteni. Pécs ma az egész vidéken a legnagyobb támogatást nyújtja színházának, a közönség is érdeklődik. Azért, mikor Unger direktor Kamaraszínház ötletére gondoltam, mita-zadás, kését megdobbant a szívem. Örömmel látam, hogy milyen virágozó színházi élet van Debrecenben.

Pesti ku'issza

Az Aranyászárnyak bemutatója túlnőtt a fővárosi kereteken. — Herzeg Ferenc új darabjának irodalomtörténeti jelentősége van. Nem azért, mert a kiváló író legjobb alkotása, hanem mert mondanivalója olyan komoly, súlyos, bátor és magasröptű, ami a magyar színpadi irodalomnak mai virágzóának egyáltalán nem mondható — korában ritkaságszámba megy. A cím a Zrínyiek címerében látható aranyászárnyak ra utal. A darab hőse Zrínyi Iona és benne az a magyar aszszony, aki csak a családjának és a nemzetnek él és ezért a két eszményért mindent feláldoz, ha kell, még életét is. Kilenc változatos képen át meséli el a szerző Zrínyi Iona és Törökly Imre házasságának történetét, a szerelem kezdetétől a hősnő haláláig. Közben átéljük Munkács ostromát, majd azt a drámai pillanatot, mikor a kis Rákóczi Ferencet Bécsben elszakítják anyjától, végül a törökországi számkivetésben élő, megöregedett és megbetegedett Thököly küzdelmét a vele együtt odamenedkült magyarokkal végül Zrínyi Iona halálát. — Az egész darabból kiveszül az a fájdalommal teli, amellyel az író hazájának sorsát kíséri. Nyugatról a német-román császár, keletről a török veszedelem fenyegeti az országot mindkettőn igéretesekkel ígérkeznek a maguk pártjára hangolni a magyar urakat, de közben pusztítják a népet és tömegeikkel létében veszélyeztetik a magyarságot. — A két nagyhatalom között tévódzó magyarság drámáját írta meg Herzeg Ferenc az Aranyászárnyak szárnyaló szavaiban. Hogy milyen súlyos van Herzegnek mai közéletünkben, azt mi sem bizonyítja jobban, mint hogy darabjának bemutatóján Magyarország Kormányzója is megjelent, valamint több miniszter és számos közéleti nagyság. Az aggkorú, de fiatalos erejű szerzőt, számtalanszor kihívták a függöny elé a főszereplőkkel együtt. Három vendégművész került a Vigszínházhoz erre az előadásra: Jávor Pál a Nemzetitől, Földényi László az Új Magyar Színházról és Márk Tivadar jelmeztervező az Operától. A darab ugyanis pompás kiállításban kerül színre, kilenc változatos képe Neogrady Miklós tervezésében, magánszínházi viszonylatban szokatlan gazdasággal mutatja be az egyes munkácsi, bécsi és törökországi képeket. Somlay Arthur egyetlen jelenetben lép a színpadra, de Lipót császár megjelenésében épp úgy, mint játékokban, feledhetetlen alakítás. Igen hangulatos az a palotás is, amit Lázár Mária (Zrínyi Iona) s Földényi László Ádám — Zrínyi Iónának ez a haláltáncá nagyban meghatározó és hatásos jelenet. A színház nagy gondot fordított rá: Horváth Manel, az Opera balettkarának volt művésznöje tanította be a táncra a színészeket, a palotást magát pedig egy háttérbe bujtatott zenekar élén Berký József hegedüli, aki, mint a kevés hegedülni tudó színészek egyike, a pesti színpadok leggyakoribb cigányprimás szereplője.

A bemutató után Jávor Pálék szükkörű vacsorát adtak Passarétó úti szép lakásukban, amelyen

— de azért a debreceni szép előadások emléket csak nem lehet egykönnyen elfelejteni. Pécs ma az egész vidéken a legnagyobb támogatást nyújtja színházának, a közönség is érdeklődik. Azért, mikor Unger direktor Kamaraszínház ötletére gondoltam, mita-zadás, kését megdobbant a szívem. Örömmel látam, hogy milyen virágozó színházi élet van Debrecenben.

APOLLO
filmszínház
Már csak pár napig!
A látszat csal
Legközelebbi műsorunk!
Páger Antal, Muráti Lili, Vaszary Piroksa és Bilicsi Tivadar a vezető szerepekben:
Egy nap a világ

HUNGARIA
filmszínház
Ma először!
Karády Katalin és Jávor Pál újszerű, különleges filmje:
VALAMIT VISZ A VIZ
Előadások: 3, 5 és 7 órakor.

A szerzőn és művészen kívül ott volt Lázár Mária férjével Klár András fődírbirtokossal, Bajor Gizi férjével Garmán Tibor orvos-professzorral, Tihamér Lajos miniszteri tanácsossal, Csathó Kálmán, mint a darab rendezője és Heltai Jenő író.

A Herzeg-premierrel kapcsolatban van egy megjegyzésünk. Régi szokás, hogy a Budapestben bemutatott új darabot csak hosszabb idő múlva, amikor „kifutotta formáját”, engedik vidékre is eljátszani. Az Aranyászárnyakkal kivétel kellett volna tenni és módot adni a nagyvárosok társulatának, hogy március 15-iki díszelőadásul ezt a művet válasszák. Egy új magyar történelmi színmű közönség, amit nem sajtóíthat ki a maga számára egyetlen színház sem.

Most aztán lezárult a premierek sora, a legközelebbi hetekben nem lesz bemutató. Annál serényebben folynak a készülődések, Hosszág tételődés után a Madách Színház is döntött következő újdonságáról. Croninnak, a „Rész-tábla a kapu alatt” című orvosregény szerzőjének egyik, ugyan-csak orvosproblémát tárgyaló darabjára kerül sor. — (Cronin ugyanis orvos volt egy angol kisvárosban, mielőtt író lett volna). A szereposztás érdekessége, hogy női főszerepét, egy fiatal orvosnő Szelezky Zita fogja alakítani. Jó szerepet kap Sulyok Mária is és ebben a darabban lép majd fel az idei évadban először Sennely Vera aki az előző két évadban a színház minden darabjának főszerepét játszotta.

Alighanem jelentős jövedelem-többlettel jár az a kirándulás is, amelyet a Fővárosi Operettszínház vezérkara tet Kolozsvárra. — Meghallgatták Pálfi Jolánt, a fiatal operatőrnőket és je is szerződtek. A kedves megjelenésű, gyönyörű hangú Pálfi valószínűleg a nyári Margitszigeti előadásokon mutatkozik be Budapestnek. Az Operettszínház igazgatói Kolozsváron kívül Debrecen és Nagyváradot is meglátogatták és több színpézt találtak kinek budapesti szerződéséről szó lehet.

Bücsűzöl elmondom Szathmáry Margitnak, a Nemzeti Színház fiatal tagjának esetét, aki a Zene-művészeti Főiskolán, egyik felépése alkalmával, elvesztette kis arany amulettjét, amely különösen azért volt számára becses, — mert edesapjától örökölte. Több lap megírta „Szatyri” bánatát, mire harmadnap jelentkezett egy ismert budapesti pékmesztér ifjú leánya: megtalálta és visszahozta az amulettet. A hálaalkodó színész nőtől viszonzásképpen csak azt kérte, hogy szerezzen neki öt jegyet a Fatornyok előadására. Ismerve a Zilahy-darab jegyviszonyait, nem tartjuk lehetetlennek, hogy Szathmáry Margit inkább visszaadja az amulettet a becsületes megtalálóknak.

Hat dekával kevesebb volt az aratómunkásoknak kimért szalonna — 1500 pengő pénzbüntetésre ítélte a törv. nyszék
Csikós Sándorné mikeszécsi hentes felesége árdragító visszaéléssel vádolva került a debreceni törvényszék dr Pogány Béla bíróságra, mert 1943 nyarán Mikeszéresen az aratómunkásoknak szalonnát mértek szét és a Csikósné által mért szalonna kilója 5-6 dekával kevesebb. — Csikósné azzal védekezett a fő-tárgyaláson, hogy mérés közben a szalonnáról a serpenyőbe hullatott a só és ezért volt kevesebb a szalonna kilója. A tanúk kihallgatása után a bíróság Csikósné 1500 pengő pénzbüntetésre ítélte.

METEOR
mozgó
Szombaton 5 és 7 órakor, vasárnap délelőtti 11 és délután 3, 5 és 7 órakor
Szeptember végén
Romantikus Magyar film.
Szörényi Éva, Horváth Zoltán és Maklary stb. főszereplésével.

Néma bálók

Megvallom, sajnálom kissé az évszázad első-balos lányait, akik nem járulhatnak az ideiglenesen trónfosztott Karnevál herceg vidám színé. Életükben talán mindörökké hiányozni fog annak a boldog éjszakának emléke, amikor rózsaszínű, vagy világoskék mousselin-felhőbe burkolva belibentek volna a fényárban uszó bálterembe, egy karcsú, frakkos fiatalember karjára. A fiatal lányok életének ez az első, nagy élménye nem adható meg nekik, elvitté a hernyóállapon járó gázmaszkos Réma: a háború. Pedig mennyi izgalommal készültek rá még tavaly is, amikor pedig már az igazi, régi nagy bálók csak halvány emléke kísértelt, hiszen a könyörtelen záróra akkor vágta derékba az éjszakát, amikor más, boldogabb években még be sem melegedett a hangulat. Hiába az élet pallettáján egyre több lesz a szürke, mélytől és fekete szín és a kiválóan virradóság sötét nagy mulatózások emlegetése ma már olyan valószínűtlenül hat, mint amikor arról olvasunk, hogy valaha, a régmúlt időkben délszántcon utaztak az emberek. A bál már tavaly sem volt az igazi, inkább csak halvány jelképe volt egy időm és kedves hágyománnyhoz való ragaszkodásnak. Ebbe a megszüntetett keretbe sehogysem fért bele a souppé-csárdások féltékeny vidámsága, sem az a női jelentőség, amit az ifjú táncosok és táncosnők anno dacul-mal a második négyesnek tulajdonítottak. Nem voltak harmónikáló izzadt gallérok és táncos-viharában leherradt túlrühösök, a cotillonok és táncrendek sem jutott olyan előkelő szerep-

felhozni. A szakszerű elméleti ismertetésre is kiterjedt dalorát ennek bemutatások tartják s ez részben a leánygimnázium énekkarai részben pedig gramofon lemezek igénybevételével történik. Így a megjelentek, akik közül különösen az idősebbek teljesen másirányú zenei szemléleten nőttek fel, nem csak megismerik és megtanulják a szébbnél-szebb népdalokat de azoknak művészi feldolgozását is hallhatják, ami kétszertelenül jelentős szerepet játszik a népszerűsítés tekintetében. Erről az első nyilvános dalóráról azzal az érzéssel távoztunk, hogy ez a kezdeményezés igen élvezetes és hasznos volt a mellett igen szép eredménnyel szolgálja nemzeti dal-kincsünk megismerését az ügyét.

Károlyi Gyula Chopin-estje

Március hó 10-én este 7 órakor lesz a Zenekedvelők Köre IV. bérleti hangversenye az Arany Bikában, mikor is Károlyi Gyula zongoraművész adja Chopin-estjét a háziarvák és házi gondozóitak javára. A világhírű fiatal magyar zongoraművész, aki jelenleg spanyolországi hangversenykörútja után Németországban hangversenyeket színtételezhetetlenül nagy sikerrel, úgy hogy a berliniek még egy zongora-estre visza akarják tartani így leltéses, hogy 10-iki hangversenyének időpontját 14-re lezúnik kénytelenek áthelyezni. Másorán a nagy lélegzetű Chopin művek mellett (I-moll Fantázia, asz-dur Ballada, a Gyászinduló b-moll szonáta) apró gyöngyszemeket is játszik a zongora nagy romantikus-otól.

El említtük már, hogy meg e hónapban sor kerül a híres berlini Mozart-korai hangversenyére is, mely igazán bekapottást fog nyújtani a közönségnek az emaradi Sängerknaben hangversenyét. Kerjük azon tagokat, akik januárban onként jelenésüknek nem tudtak eleget tenni, a körre tagjainak elátására, jelentsek ezt be a Kör vezetőgégnek.

Nyilvános népdalórak a Dóczi tanintézetben

Az iskolánkülső népművelési bizottság felkérésére Horváth Károly református leánygimnázium tanár tegnap délután vette le a Dóczi tanintézet tornatermében hatalmas érdeklődés mellett a nyilvános dalóra első öszéjövételét. A rendkívül hasznos és időszerű kezdeményezés sikerét legelső sorban a hatalmas érdeklődés bizonyítja a legszembetűnőbben.

A különböző korú és különböző társadalmi osztályhoz tartozó érdeklődők a magyar dal varázslatos szépségeinek hatása alatt együttéző testvéri közösséggé formálódott s ez a tény igazolja, hogy széles körökben ösztinte óhaj a magyar népdal megismerése s annak szépségeinek átélése. Horváth Károly a népdalórak vezetője egyébként nagyon ügyes módon igyekszik ennek az ismertető előadásorozatnak érdeklődéstkelő voltát

Oláh Gábor emléke a Tisza István-társaságban

Kegyeletes kötelességet ró le a Tisza István Tudományos Társaság Oláh Gábor iránt, aki ennek a társaságnak egyik legkimagaslóbb tagja volt és aki ott olvasta fel becsesnél becsesebb tanulmányait irodalomtörténeti és főképp esztétikai tárgykörből. A megemlékezést dr Pap Károly, a Csokonai Kör volt elnöke mondja el a társaságnak folyó hó 4-én, szombaton délután 1/2 órakor a Dérimuzeumban tartandó ülésén, amelyen bizonyára sokan megjelennek az elhunyt nagy költő, író és tudós tisztelísi közül, első sorban tanártársai és volt tanítványai.

Péntekre virradóra angol-amerikai repülőgépek bombázták Nagy-Páris környékét

A támadás több községet sújtott.

VIGSZÍNHÁZ mozgó

Ma 3, 5 és 7 órakor a leg-hangulatosabb és legvidámabb magyar film:
Gyurkovics fiúk
Herzeg Ferenc regénye.
Főszereplők: Turay, Simor, Szilassy, Perényi, Rajnay, Somlay és Vízváry.

Méltóságos úrnak, többszörös erdőtulajdonosnak adta ki magát és százeres faüzleteket kötött Debrecenben a „szélhámosok professzora“

A debreceni rendőrség paratlan bravúrral elfogott két nagyszámú szélhámost, akiket az állományban „professzor ura néven ismernek mert szélhámóságuk sorsozatát a legrefináltabb trükkökkel hajtották végre.

A méltóságos úr esete a betegszabadságon levő detektívvel

A két szélhámos az Arany Bika kávéház szűk székében, ahol minna miniszteri osztálytanácsos és kormánytanácsos, azonkívül többszörös erdőtulajdonos és titkár jelentékek be magukat. Állandóan a legelőkelőbb társaságban járják, feltűnően kövekezik, nagyvonalú életet élnek.

Ennek a szép életnek az szakítottát, hogy a debreceni rendőrség intellektuális detektívje, Kovács Gusztáv, aki a napokban epült fel súlyos betegségből, de meg betegszabadságon volt, bement az Arany Bika portára telefonálni kezelő orvosának. Mialatt telefonált, félszemmel megfigyelte, hogy a hallón áthalad egy elegáns úr, nyomában egy másik és a személynél pangoson üdvözli őket: — Alázatos tisztelettel, méltóságos uram... — zúgták korusban.

— Ki ez az ember? — érdeklődött a telefonálás befejeztével Kovács Gusztáv detektív a portán.

— Miniszteriális ember, kormánytanácsos, azonkívül többszörös erdőtulajdonos — kapta a választ. — Állandóan a legelőkelőbb társaságban van, rengetegen keresik fel szobájában üzleti ügyben is. Faüzleteket bonyolít le.

— Nekem gyanus ez az ember — jelentette ki a detektív. — Kérem a bejelentőlapját és felnézék a szobájába.

Egy kézcók és más semmi...

Kezében a bejelentőlapjal, melyen Fontos Péter miniszteri osztálytanácsosnak volt felülvizsgálva a méltóságos úr, Kovács Gusztáv detektív belepett a rejtélyes vendég szobájába. Előzőleg még a szobaasszony sültöve figyelméztette:

— Tessenek vigyázni, mert a méltóságos úr nem szereti, ha zavarják.

A belepő detektív, akit biztos nyomra vezetett az a bizonyos hetedik érzék, mindjárt a szobába lépésnél gőreszk jelenetek lelt tanuja. Egy idősebb férfi háltálcóva csokolatát kezelt a méltóságosnak, aki valóban méltóságos fölénytel tűrt a hálaemléknyilvánulást és kegyes szavakkal bocsátotta el az illetőt.

— Csak menjen fiam nyugodtan majd én elintézem, hogy mielőbb kintálják magának.

Kovács Gusztáv detektív közelebb, hogy rendőrségi szálloda-ellenőrzés során kereste fel és kéri, hogy igazolja magát. Az illető hanyag mozdulattal, félkezével egy igazolványt nyújtott a detektívnek, közben megvesztegető nonszalanszal üzleti levelet kezdett diktálni az asztalnál gönyvedő titkárnak.

„Ézért interpelláltatni fogok a képviselőházban“

Kovács Gusztáv megnézte az igazolványt és kijelentette:

— Egy kis baj van... Ez Frankovics Péter névre szól, ön pedig Fontos Péter néven van bejelentve...

— Két esztendeje magyarosítottam a nevemet...

— Akkor kérem az erről szóló iratot...

— Azt most nem tudom odaadni, de elégedjen meg ezzel — Még is különös, hogy zavarja itt az embert, láthatja, hogy fontos üzleti dolgaik vannak.

— Ki ez az ember? — kérdezte a detektív.

— Csontos Zoltán... a titkárom... Többszörös erdőtulajdonos vagyok és üzleteket bonyo-

lítok le országsszerre Debrecenbe azonban udalmi jöttem pár hetre és közben titkárommal elintéznem levelezésemet, ha nem zavarna meg ebben — mondotta élesen a méltóságos, de keze, mely egy papírt tartott alig láthatóan, csak a detektív éles szemé által észrevehetően megremegett...

— Pillanatra még kissé szénézek — mondotta a detektív és gyakorlatot kezzel egy levelet vett fel a szélsőoldalon heverő írósközül, melyben éppen beregszászi ügyvédjének ad tanácsokat a méltóságos úr, hogy miként intézze el az ellene bejutott feljelentéseket, fizessen összegeket vissza a felcett pénzre.

— Ezek magán levelek, kikérem magamnak ezt a viselkedést... Nekem a miniszteriumban számos ismerősöm van. Barátom az államtitkár. Ha nem hagy fel rögtön ezzel a viselkedéssel, interpelláltatni fogok a képviselőházban.

— Kérem, ahogy parancsolja méltóságod — mondotta hidegvérrel Kovács Gusztáv. — Előbb azonban sziveskedjék a rendőrségre követni titkárával együtt bizonyos dolgok tisztázása végett. Ezeket az iratokat is kérem becsomagolni.

A méltóságos úr hangja egyszerre egy árnyalattal csendesebb lett.

— Kérem csak feltűnés nélkül — hebegte. Ha lehetne egy taxit hoztatnék...

— Tessék — egyezett bele a detektív. Sőt ha óhajtja a számlodaszámát is el lehet intézni, mert azt hiszem hosszabb távollétról lesz szó...

Nem miniszteri tanácsos, nem is tanár, hanem pincér és fodrász

A rendőrségen nyomban megállapította a nyomozó detektív, hogy Frankovics Péter 59 éves budapesti, Komócsi-úti 3. szám alatti lakost körözi az ungvári törvényszék, a budapesti rendőrség és a derecskei esendőrség különböző büncselekmények miatt. De Csontos Zoltán, az eszpergós fizetésű titkár is háromszor büntetett előéletű egyén aki voltaképpen büntetéses.

A kihallgatás során Frankovics Péter beismerte, hogy soha nem volt Fontos, még kevésbé méltóságos. Ekkor még azt mondta, hogy okleveles tanár, aki faüzletek lebonyolításából él. Később a büntügyi nyilvántartóból megérkezett adatok alapján azt is megtudta a redőrség, hogy Frankovics foglalkozása pincér, Csontosé fodrász.

Tizenkét szerezzen büntetett egyén a szélhámosok professzora

Csakhamar kiderült az is, hogy Frankovics Péter tizenkét esetben volt büntetve csalás, okjathamisítás sikkasztás miatt de felelősségre vonták hatósági közeg elleni erőszakért is és csaknem a büntetőtörvénykönyvben található összes büncselekményeket kimerítette változatos pályafutása során Csontos háromszor volt büntetve csalás, okjathamisítás és sikkasztás miatt. Egyébként úgy Frankovicsnak, mint Csontosnak négy elemi az iskolai végzettsége.

A tűzfeladatokkal kapcsolatban a rendőrség felvétele szerint kétféleképpen manipuláltak Frankovicsék. Egyrészt megszokult embereknek a megállapítottnál magasabb áron adták el tűzfát, de a költvébe csak a rendes árat vezették és így azok csak azt az összeget követelheték vissza, ha a szállítást megműsült, a többi Frankovics zsebre vágta. Azonkívül úgy operáltak, hogy a községek előjáróságaitól beszerezték irást, hogy most nem tudnak embert adni a favágáshoz, a MÁV-tól pedig, hogy nincs vagon a tűzfaszállításra. Ezekkel az írósközökkel igazolták hogy önhibájukon kívül nem szállítanak és ezt a

DEBRECZEN 5 OLDAL 1944 III. 4.

Új tanfolyam kezdődik március elején

a Simaj Magdolna és Sipkovich Béláné Slezák Mária

gyorsíró-, gépiró- és szépíróiskolájában Piac-utca 73.

Előkészítés államvizsgára, Vidékieknak vasúti kedvezmény. Telefon: 22-53 szám. — Debreceni tank. kir. főig. eng. szám 5548/1943-44.

bíróság is elfogadta s polgári perre utasította a kérosullakat, akiknek egyrésznél bizonyos összeghányadot vissza is fizettek.

Mikor ezt a megállapítást Kovács Gusztáv detektív Frankovics elé tárja, a szélhámos elismerőleg jelentette ki:

— Kár, hogy a detektív úr nem társam. Kétten milliókat tudunk volna keresni...

A titkárnő, akinek útiköltsége sem maradt és a debreceni áldozatok

Kiderítette a nyomozás azt is, hogy Frankovics nemcsak tűzfüzletekkel manipulált hanem magas miniszteriális „barátságaira” hivatkozva kijárásokat is vállalt gumlra, csapágyra és más zárolt dolgokra. Az az idősebb férfi, akit kezét csókolni nem, amikor a detektív betoppant, egy debreceni sofőr volt, akinek autógumit ígért Eddig is megállapították, hogy Debrecenben is számos áldozata van Frankovicsnak aki befűrakodott a legjobb társaságokba, pazarul költözött és a levelegésőbb szórakozóhelyen felkúldött titkáráért aktíve félrevonulva üzleti táviratokat diktált és közben egyik „faüzletet” a másik után bonvolította le.

Humoros része az ügynek, hogy mlitor Kovács Gusztáv detektív nyomozott a szállodában, telefonon keresték Fontos méltóságos urat. A hallgatót a detektív vette fel, aki a jelentkező nő hang tulajdonosával közölte, hogy a méltóságos úr pillanatnyilag nagyon el van foglalva. Mivel azonban sejtül, hogy áldozatainak egyike, szeretné őt is kihallgatni.

A hölgy nem sokára jelentkezett és elmondotta, hogy jócsaládból való budapesti lány, akit azzal utaztatott le Debrecenbe Frankovics hogy szerződött első titkárnőjének magas fizetéssel, de az volt a kívánsága, hogy a titkári teendőik mellett ingét is foltozza és masszírozást is ellássa nála. A leány ezt nem vállalta és megszakadtak a tárgyalások. Ekkor azonban Csontos, a titkárnő udvarolni kezdett neki s rövid idő múlva a fiatal leány nemcsak hogy állást nem kapott, hanem annyi pénze sem maradt, hogy hazautazzék.

A vakmerő szélhámost és cinostársát a rendőrség őrizetbe vette és most follik a vizsgálat a debreceni bünlajstromok összeállítására.

Helyközi fuvarozási vállalatom

helybeni és vidéki mindennemű szállítást, továbbá bérszántást gyorsan és jutányosan eszközöl

Varasdi Horváth Mihály szállítási vállalata

Városi iroda: Piac-utca 43. (Svetits-palota). Telefon: 25-48. Telephely: Jókai-utca 22.

Rendelés felvétele: városi irodában és telepen.

Városi iroda hivatalos órái: reggel 8-tól délután 4 óráig. Hadbavonultak hozzátartozóinak, frontharcosoknak, hadirokkantaknak 10 százalék engedmény.

H I R E K

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

MARCIUS 4. SZOMBAT Magyar: Buda, Protstáns: Kázmér, Róm. kat.: Kázmér. Napkelete: 6.36. Napnyugta: 17.49. Holdkele: 12.32. Holdnyugta: 3.28.

CYOCYSZERTÁRAK éjjeli szolgálata március 4-én reggel 8-tól, március 11-én reggel 8-ig: KOSSUTH, Piac-utca 28. telefon: 29-56. MAGYAR KORONA Kálmán-ér 15. telefon 18-06. ARANY JÁNOS Csapo-utca 66. telefon: 11-78. HUNGARIA Szoboszlai-út 4-f. telefon: 32-50.

Jelesem volt

Csupa folt volt a nadrágom, Tán nem is volt egyebem, Egy pár rossz könyv felelőrn Meg a sok-sok jelesem.

Jövöm ragyognak látszott, Ily nebulo ritkaság... Száraz kenyér, foltos nadrág, Nagyot néz majd a világ.

A csodából nem lett semmi! Jószerencsém elakadt. Száraz kenyér, foltos nadrág, Mindörökre megmaradt.

Toldom-foldom a nadrágom. Töröm száraz kenyerem, Istenem! ez a csuf élet De beszakadt nekem!

Polgár Gyula.

— Vasárnap istentiszteletek a református templomokban. Nagytombomban d. e. 10 órakor Őrsi János d. u. 5 órakor Kerekes János, Kietombomban d. e. 9 ó dr. Fekas Pál d. u. 5 óra Sulyok Kálmán, Kietombomban d. e. 11 ó Uray Sándor, Kossuth-utcai templomban d. e. 10 ó. Demeter Gyula d. u. 5 ó Boros Dezső, Károlyi Géza téri templomban d. e. 9 ó Berenyi J. d. u. 4 ó Rácz Zoltán, Ispotálytemplomban d. e. 10 ó Birinyi János d. u. 5 ó dr. Sárközy Lajos, Árpádkerti templomban d. e. 10 ó dr. Hegyaljai Kiss Géza d. u. 3 ó Kovács Jenő Homokkerti templomban d. e. Baja Mihály d. u. 3 ó Márton Károly, Csapókeri d. u. 5 ó Bányai Zoltán, Nyilastelepi templomban d. e. 10 ó Sipos Károly templomban d. e. 10 ó. Benczúr Gyula d. u. 3 ó dr. Dancsházy Sándor, Kerekestelepi templomban d. e. 10 ó. Fentős Tibor, du. 3 ó. Fentős Tibor, Egyetemi templomban d. e. 11 ó dr. Czeglédi Sándor, Augustus szanatóriumában d. e. egyneked 10 ó. Konec Zoltán, Egyetemi klinikák egész héten át: Szentes László és Konec Zoltán. Ügyészségi fogház d. e. 10 ó. Magyar Bertalan, Téglahegyi alk. isk. d. e. 10 ó. pr. Dugliza Ferenc, ág. dr. Sárközy Lajos, Tölgylevélgyi ház d. e. 9 ó. Erdel Károly, Wolfalka-telepi Olvasókör du. 3 ó. Bányai Zoltán, Olajúdu du. 3 ó. Szűcs Tibor — Tanvált istentiszteletek: Pac de. 9 vitéz Szabó Endre, Nagycseré 9 ó. Szata 11 ó. Molnár Gyula, Dombos tanya du. 1 ó. Nagy Sándor, Hármashegy de. 10 ó. és Lukaháza du. 2 ó. László L. Elek, Ebes de. 10 ó. Molnár Gyula 1. Ondód 1. Kádár-úti de. 10 ó. Rápolty Árpád, Nagyhégyes de. 10 ó. és Cucca du. 2 ó. Szathmari Lajos — Gyermekistentisztelet: Egyetemi templomban d. e. fél 9 ó. Szentes László, Augustus szanatórium d. e. egyneked 11 ó. Konec Zoltán.

— Az egyetemi templomban f. hó 5-én vasárnap délelőtt 11 órakor az egyetemi istentiszteletek újra megkezdődnek Ezen a napon az Egyetem által rendezett igehirdetési sorozat tárgya: „A történet titkai” Igét hirdeti: dr. Czeglédi Sándor egyetemi ny. rk. tanár.

— Az evangélikus templomban vasárnap d. e. 9 órakor középsik. ifjúegyház énekórája. Utána exhortációt tart Petrik János s. lelkesz. De. 10 órakor és este 5 órakor gyülekezeti istentisztelet, de. 11 órakor úrvacsoraszószás. Prédikál. dr. Pász László.

— Bűnbánati istentisztelet. Az evangélikus gyülekezet bűnbánati hetének utolsó istentisztelete ma este 5 órakor lesz. Befejező igehirdetést végzi dr. Pász László. Az istentisztelet most is a templomban lesz.

— A miniszterelnök képviseli a Kormányzó Urat a pápai misén vasárnap a budavári koronázó főtemplomban.

— Nem lehet többé írni ötleteket laponi. Ötletes újtással „Copyright-évkönyv” címen évente kétszer megjelentetik azokat a regényt, színdarab- és filmötleteket, melyek még nem kerültek nyilvánosságra. A vidéki írők az évkönyvnek szánt közleményeiket március 15-ig Budapest, VI., Lovag-utca 18. szám alá küldjék be. Az újítás határozottan érdekes magyar ötlet volt néhány évvel ezelőtt a Simaj-copyright szabaddal, mely a copyrightot szánt közleményt bélyegekkel ragasztotta le és lepecsételtette a postán. Ilyen módon a szöveg időszerezése a postabélyegzővel igazolást nyert.

A vonat elűtött egy szekeret

Egy halott, egy sebesült

Tegnapelőtt reggel estélyos vonat gázolás történt Nagykálló község határában, a Biri-úti keresztező désnél. A Mátészalkáról Nyiregyháza induló 6124-es személyvonat elűtött egy szekeret, amelyben hárman ültek.

Nyirán Ferenc, Varga Mihály és Varga Éva biri lakosok egy szekéren igyekeztek hazafelé. Amikor a Biri-út kereszteződéséhez értek, a szekérnek át kellett haladnia a vasúti síneken. Ugyanakkor haladt át a személyvonat is, melynek mozdonya elkapta a szekeret és messze eldobta. A szerencsétlenségnek áldozata lett Varga Éva 15 éves leány, aki a gázolás következtében olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy még a helyszínen kiszenvedett.

Súlyosan megsérült Varga Mihály is, aki fején és kezén szenvedett sérüléseket.

A szekér harmadik utasának, Nyirán Ferencnek csodálatosképpen semmi baja nem történt.

A vonatgázolás ügyében a esendőrség széleskörű vizsgálatot folytat. A nyomozás adatai szerint Nyirán Ferenc és Varga Mihály ittias állapotban ültek a szekérré.

— Csak látszólagos a gyógy-szerhiány Némétországban. — írja a „Berliner Börsenzeitung”. Az emberek ugyanis a jegyek és pontok nélkül vásárolható gyógyszerkezet nagy kedvvel veszik, még akkor is, ha nincs szükségük rájuk. A gyógyszertermelés azonban nemhogy csökkenjen volna, hanem háromszorosodott a háború kitörése óta.

— A Tisza István Tudományos Társaság I. osztálya ma délután fél 6 órakor a Déri-múzeum előadóteremben felolvasó ülést tart, amelyen Pap Károly rendes tag Oláh Gáborról és Papp Ferencről emlékezik meg, Nagybáky Antal levelező tag pedig a debreceni sósokról értekezik.

— A debreceni Baross Szövet-ség a nagyváradi Baross Szövet-ség zászlóbontó ünnepségén. A helyi Baross-fiók képviselőiben vitéz dr. Dávid Géza elnök, Ujvárossy Dezső társelnök és hitves, valamint Kovács János igazgató utazik Nagyváradra.

— Aki magyar, aki vitéz, az ellenséggel szembenéz. A Debreceni Levente Egyesület a magyar szabadság ünnepén, március 15-én este 7 órakor szimfonikus zenekari hangversennyel egybekötött hazafias ünnepélyt rendez az Arany Bika dísztermében. Műsor Haydn: Esz-dúr szimfónia, Berlioz: Rákóczi-induló, stb.

— Félév alatt 224 új ház épült Budapestesen — mondja a pesti polgármesteri jelentés.

* Új tanfolyam kezdődik március elején a Simaj Magdolna és Sipkovich Béláné Slezák Mária gyorsíró-, gépiró- és szépíróiskolájában. Piac-utca 73. Előkészíti és államvizsgára. Vidékieknak vasúti kedvezmény. Telefon: 22-53. Debreceni tank. kir. főig. eng. szám: 5548/1943-44.

* Új gyorsírótanfolyam, gépirótanfolyam kezdődik márciustól dr. Naményiné Szentendrei Olga gyorsíróiskolájában. Barthyány 1. Debreceni tanker. kir. főig. neg. szám: 6475/1942

* Képkiallítás a Déri-múzeumban. Vasárnap, 5-én nyílik meg Gyergyói Brassay András és Barabás István marosvásárhelyi festőművészek kiállítása. Megtekin. tésé díjtan.

* „Flaktor” szigetelő, lángvédő hatású, hófehér, kőkeményre száradó bevonat, mezelést is helyettesíti. savaknak és lúgoknak ellenálló, kilogrammonként 196 fillér. Kapható: Krayer és Lszák debreceni fiókjaiban.

* Hadirokkantsorsjegyekkel szállónát, kolbászt és la italneműket lehet venni.

Gyászrovat

Özv. Molnár Mihályné sz. Nagy Mária 84 éves korában meghalt. Temetése folyó hó 6-án, hétfőn délután 1/2 órakor lesz a köztemető II. A) terméből ref. egyházi szertartás szerint. Lakás: Nagyerdő 1. sz. villa. Dankó temetkezés.

Köszönetnyilvánítás. Aldott emlékü édesanyáknak, özv. János Edénének a temetésén megnyilvánult részvétért, a ravatalára küldött koszorúk és virágokért rokonnainknak, jó ismerőseinknek ezúton is hálás köszönetünket fejezzük ki. A gyászoló család.

Dr. Makkai Sándor előadása Kolozsváron Ady Endréről. Dr. Makkai Sándor egyetemi tanár, az országos híró Kolozsvárott a Mátyas diákklubban nagyhatalmú előadást tartott Ady Endréről, a költő halálának 25. évfordulóján. Makkai Sándor előadásában rámutatott Ady nagyságára és kétségtelen bizonyítékokkal igazolta Ady örök nagyságát és magyarságát. A magyar végzet költőjéről tartott nagyszerű előadás után a közönség melegen ünnepelte Makkai Sándort.

Az Ipartestület tagjainak figyelmébe! Ertesítjük tagjainkat, hogy a testület 1944. évi költségvetése elkészült, az alapszabály 30. §-a értelmében az Ipartestület hivatalában közszemlére kitétetett. A szavazóigazolványok a hivatalos órák alatt a testület hivatalában átvehetők. Elnökség.

A Magyar Űgetőverseny Egyesület március hónapban minden versenynap délután 2 órai kezdettel tart Budapesten versenyeket. A márciusi versenynapok 1-én, 4-én, 5-én, 8-án, 11-én, 12-én, 18-án, 19-én, 22-én és 28-án lesznek.

Tornóczky János debreceni műszaki altszövet a földművelésügyi miniszter a vízügyi szolgálat vízmesteri létszámába besorozta.

Leánykőri műsoros est lesz vasárnap délután 5 órai kezdettel a Kassai utca 12. szám alatti gyülekezeti teremben az Arva Bethlen Kata leánykör rendezésében. Érdeklődőket szívesen lát a rendezőség.

A nyilastelepi ref. egyházzás vasárnap délután 6 órakor ünnepélyt tart. Megnyitó beszédet mond Sipos Károly lelkipásztor, szaval Jármai Irén, Csik Márta és Bánkúti Piroksa, monológot mond Cseh Irén, énekeszámot ad elő Oláh Katalin, dr. Juhász László előadást tart. Szindarab, magyar palotás, dal-illusztráció egészíti ki a műsort.

Koszorúmegváltás. Özv. Gáspár Béláné úrnő elhunyt alkalmából Földesné Hajdú Boriska egyházzási tanácsos harminc pengő adományozott a kistemplomi egyházzás szegényei számára. Az elhunyt úrnő iránt érzett kegyelettel és a jószívű adakozó iránti hálás köszönettel nyugtázza Uray Sándor vezetőségi lelkész.

Sütőiparosok figyelmébe! Felhívom a szakosztály tagjait, hogy az elhalálozott Sátori Albert kártársunk temetésén vasárnap, azaz folyó hó 5-én délután fél-nyolc órakor a ravatalozó teremben teljes számmal jelenjenek meg. A szakosztály elnöke.

Jótekingyűző szeretetvendégség a Magyar Evangéliumi Munkásszövetségben. A MEMSZ vasárnap délután 5 órai kezdettel a szövetség központi helyiségében az obattlektházi szegény gyermeke felruházására szeretetvendégséget rendez, amelyre a vezetőség ez úton hívja meg a résztvevni szándékozókat.

Enyhe az idő Bulgáriában. Kétheti havazás után váratlanul kellemes fordult az idő Bulgáriában. Szófiában az emberek tavaszi öltözetben járnak.

A vitézek rendes havi összejövetele ma délután hat órai kezdettel lesz megtartva a vitézi székházban. Székkapitány.

Felhívás a kereskedőkhöz. A pénzügyigazgatóság kiküldötte a számlolap illetékről március 6-án, hétfőn délután félhat órakor a társulat nagytermében szakaszerű előadást tart. Kérjük az érdekelteket kereskedők feltételei megjelenését. Kereskedő Társulat.

Rátky Frigyes meghalt. Debrecenben is mély részvétet keltett a hír, hogy rátki és salamonfai Rátky Frigyes felsőházi tag, gazdasági főtanácsos, a gróf Károlyi uradalom jószágkormányzója Nyírcsászárban váratlanul 56 éves korában elhunyt. Debreceni barátai és tisztelői is résztvevő szívvvel osztoznak a gyászoló özvegy és a három Rátky-fiú: Rátky Frigyes páncélos főhadnagy, Rátky Tibor tüzéradnagy és Rátky Andor debreceni mezőgazdasági főiskolai hallgató gyászában.

Drága belépőjegy. Mint minden évben, az idén is megtartja divatbemutatóját Gehringer, a világhírű berlini divatkreatőr, aki most érkezett meg Budapestre pazarul kiállított kollekciójával. Bemutatóját e héten kezdi meg a pesti szalonok részére, a belépőjegy a tavalyi ezer pengő helyett az idén 2500 pengő.

Az osztálysorsjáték húzásán 10.000 pengőt nyert: 41232 50045 80881. 5000 pengőt nyert: 20339 49479 91430. 4000 pengőt nyert: 43204. 30.0 pengőt nyert: 9672 43875 54307 65084 96729. 2000 pengőt nyert: 1969 31551 56136 68722 71791. 1000 pengőt nyert: 14706 15334 21464 42849 63746 78166 74229 96287 98021. 800 pengőt nyert: 2673 33132 61696 80260 81962 88664 93602 98041 98070 99671. 600 pengőt nyert: 10794 19191 30134 40260 40429 66875 81684 94483 96842 97169. 500 pengőt nyert: 6716 7516 10004 100096 16601 18765 21366 23492 25754 26248 28843 3 212 31097 32421 37692 40264 40284 50988 62871 65399 73644 77772 88687 400 pengőt nyert: 1770 1912 2487 5154 6511 7150 7614 8686 9131 11663 11667 12378 14822 20103 23325 24506 26168 26480 28449 28658 32 56 32701 32752 53216 38403 34327 36522 37038 38772 39501 42406 42465 42642 43339 45164 47278 49685 50748 51619 59368 59938 63179 63346 65066 65222 65846 68680 68837 69566 71004 73950 75361 75430 770 8 77158 78094 78244 78338 80309 80603 81968 82619 82845 83001 85897 86052 87224 87416 88960 89650 95290 95467 96989.

Ellopták pénztárcáját 30 pengővel Varga Gyula Kigyó-utca 26. szám alatti lakostól.

Kicsalták a börtöndíjt. Tóth Margit vámospécsi lakos tegnap reggel bejött Debrecenbe és Csillag-utca 33. szám alatti lakó ismerősről helyezte el börtöndíjt, melyben ruhanemű és élelmiszer volt, míg hivatalos ügyeit intézte. Mikor visszatért a Csillag-utca, meglepetve értesült, hogy valaki, egy ismeretlen nő ott járt és azt mondta, hogy megbízásból jelen meg, kicsalta börtöndíjt.

Gépszíjat lopott a debreceni Gazdák Sütődéjéből — kéthónapi fogházra ítélték. Németh László budapesti lakos, lopás vétségével vádolva került dr. Tomola Béla büntető egyesítő bíróság elé. A vádirat szerint Németh a Galamb Ferenc ipartestületi elnök tulajdonát képező Gazdák Sütődéjéből ellopott egy gépszíjat. A főtárgyaláson Németh László beismerő vallomást tett. Elmondotta a állította, hogy a lopás elkövetésére Deli György sütőségéd kényszerítette. A lopott gépszíjat derekára csavarta s úgy ment ki a kapun. Még aznap este Budapestre utazott és ott értékesítette a szíjat. A rendőrség azonban elfogta és Debrecenbe kísérték. A tanúk kihallgatása és perbeszédnek elhangzása után a bíróság büntőnek mondta ki Némethet lopás vétségében és kéthónapi fogházra ítélté. Az ítélet jogerős.

Anyákönyvi hírek

Születések: Rácz Bálist kisbérli Ebess 15. leány Irén. Gara Zoltán gyárímunkás, Monostorpályi út 21. fiú Attila. Dénes Imre tsz. szakaszvezető, Nádasdi u. 11. szám, leány Erzsébet. nemes dr. Fodor László OTI orvos, Méliusz-tér 15. leány Katalin. Vágó Béla napszámos, Kishegyési út 137. fiú Károly. Uj Bálint napszámos, Gyulai utca 2 B). fiú Bálint. Nagy László MAV segédtiszt Kapitány utca 2 leány Ibolya. Horváth Miklós ref. tanító, Monostorpályi út 52. leány Ildikó. Béke Ferenc kisbérli. Szotyori utca 2. leány Éva. Borók András gazdasági cseléd, Bellelegő 202. fiú István. Szabados István MAV asztalossegéd, Melotaj András utca 9 leány Iona. Jóna János kisbérli, Maróthy György utca 6. fiú János Kovács János MAV fűtő, Szegény házior 34. leány Magdolna. Szilágyi László postaaltiszt Görbe utca 3. leány Erzsébet. Csomor L. villanyóra ellenőr. Botond utca 10. leány Márta. Eder Imre földműves, Hajdúszoboszló, fiú Zoltán Suha Bertalan napszámos, Piac utca 51. fiú István. Oláh János gazdasági cseléd, Gazdasági Akadémia, leány Iona. D. Somogyi Sándor reptéri munkás, Rigó utca 56. fiú János. Paliga András szerszámsegéd Szabó Kálmán utca 52. leány Éva. Veres Sándor m. kir. csendőr. Álmos u. 12. leány Gabriella. Czövek Lajos napszámos, Sárrétudvari, leány Mária. Bernád Károly asztalossegéd, Péterfia utca 33. leány Judit. Szabó István MAV fűtő, Balaton utca 15. fiú István. Tóth Gábor géppápoló, Hadházi telep 7. leány Katalin. Félégyházi Bálint portás Piac utca 43. leány Margit. Megyaszai István kocsis Ebess 53. leány Katalin. Kmetti Gyula kömvétségéd, K. Tóth utca 4. leány Klára. Biró Béla gépész, Mikepércsi út 7. fiú János. Urbán András napszámos, Nagyiván, fiú György. Révész Sándor MAV váltókezelő, Tiszabездé, leány Erzsébet. Kiss Gyula napszámos, Hosszúpályi, leány Jolán. Fejes Imre lakatossegéd, Gróf Vecsey utca 21. szám, fiú István. Kovács Mihály napszámos H-Böszörmény leány Piroksa. Csapó István kisbérli. Hajó utca 12. leány Anikó.

Eljegyzések: Struba János gépész, Nyírmártonfalva—Kovács Juliánna, Baross utca 11. Vigh László kőfaragósegéd, Miklós u. 38.—Birki Juliánna, Rákóczi utca 64. szám, Hornyák Sándor gazdálkodó, Honvéd utca 38.—Posta Róza, Tanító utca 8. Kozák László gazdálkodó, Jókai utca 23.—Miskolczi Mária, Pacsirta utca 41. Tóth János raktárkezelő Zrínyi u. 59.—Oláh Irén Katalin, Borsosvai utca 19. szám.

Házasságkötések. Geng Jenő tsz. szakaszvezető, Budapest—Fadgyas Gizella, Oláh Károly u. 49. sz. Cséki Sándor kömvésemester—Farkas Erzsébet, Tusnád u. 5. sz. Kiss Imre kézbesítő, Kigyó utca 30.—Reiner Erzsébet Vendég utca 80. Jernye György szabósegéd—Lovas Mária, Kigyó utca 37. szám. Simon Imre napszámos, Híradó lakotanya—Czirják Erzsébet, Piac utca 22. Major János gépész, Halap 143.—Szabó Erzsébet, Pac 20. Futó László napszámos—Szűcs Mária, Bellelegő 242. Csombordi István napszámos—Vágner Juliánna, Határ utca 18. Tóth Zsigmond dohánykertész, H. Szoboszló—Szűcs Irén, Ebess 32. Bagdi József MAV csizoló, Tálotos utca 17.—Bánk Margit, Csuka utca 2. Széles Imre MAV órabéres, Szoboszló Papp István utca 14. sz.—Köblös Erzsébet Galamb utca 6. Rédei József örvető, Híradó lakotanya—Gebe Juliánna, Határ utca 46. Kónya István útkaparó—Nagy P. Katalin, Elep 60. szám.

Halálozások: Takács Gábor ref. 3 éves, Kishegyési úti sükség lakás, özv. János Edéné rk. 83 éves, Kossuth utca 41. Molnár Zsuzsanna ref. 1 éves, Epreskert utca 8. Csombk Mátyas rk. 23 éves, Budapest. Lovas Miklós rk. 34 éves, Budapest. Selszkrón József izr. 52 éves, Níregyháza, — özv. Gara Mártonné ref. 90 éves, Fancsovics utca 13. Bernád Judit ref. 1 napos. Péterfia utca 33. sz. Vántsa Endréné ref. 32 éves, Teleki utca 18. Lesinszki Mária ref. 63 éves Kishegyési út 40. Jeges Jánosné ref. 48 éves, Ungvár. — Szabó Mihály rk. 43 éves, Árpádtér 32. özv. Hamer Ferencné ref.

85 éves. Ispótyltyér 12. Sajtó Lajos ref. 19 éves, Sarkad. Papp Lajos ref. 55 éves, Pöstenberg utca 6. sz. Szabó Sándor ref. 59 éves, Bellelegő 494. Zámbo Jenő ref. 62 éves, Szávay Gyula utca 1. özv. Sallay Jánosné ref. 78 éves, Halastó utca 4 B. özv. Szilágyi Józsefné ref. 76 éves, Kontsek utca 5. B. Varga Lajos ref. 65 éves, Kishegyési út 40. Kiss Sándor ref. 86 éves, Kishegyési út 40.. Buga-Zsuzsanna, ref. 70 éves, Kishegyési út 40. Kálmánchelyi Gáborné ref. 53 éves, Nyírmihálydi, Karnok Sándor rk. 13 éves, Gyermekmenhely, Gencsi Józsefné rk. 36 éves, Hajdúnánás, Réti Sándor rk. 22 éves, Budapest. Keskeny János ref. 1 hónapos, Gyermekmenhely, Nagy András ref. 70 é. Hajdúböszörmény, Rácz Mihályné ref. 61 éves, Józsa. Lénárt Anikó rk. 2 éves, Homok utca 95. Popovics Mihály gk. 19 éves, Nyírábrány, Szatóri Albert ref. 57 é. Erdei Zsuzsanna ref. 66 éves, Kar utca 3. Nagy Sándor ref. 68 éves, Bekecs utca 7.

Egymillió kolerabacillust tízóraízott. A napokban alakították át egészségügyi intézeté Max Pettenkofer híras német orvos neuburgi szülőházát. Pettenkofer, aki a modern higiénia megalapítójának tekinthető, igen mozgalmas életet élt, mielőtt az orvosudományának szentelte volna magát. Volt nyelvész, bölcész, sőt színművész is. Különösen az a kísérlete tette híressé mint orvost, amikor egy vajaskenyérrre kenve egymillió kolerabacillust evett meg. Ezzel akarta bebizonyítani, hogy ezek a bacillusok ártalmatlanok, amíg a földben bizonyos változás nem mennek át.

Három férjet tett el láb alól. Németország Mecklenburg tartományának Güstrow városában kivégezték Möller Helént, aki 1935-től 1943-ig hét embert mérgezett meg, köztük első házasságából származó két gyermekét és három férjét. Ezenkívül még kilenc embert igyekezett megmérgezni, de ezeket a gyors orvosi beavatkozás megmentette.

Holtan nyilvánítás. Molnár Gábor debreceni földművest, aki 1882-ben Tiszadadán született, Molnár Sándor és Bodnár Juliánna fia, a 39. gyalogezredből a harcokban az 1914—1918. évi világháborúban eltűnt, a debreceni járásbírósg holtan nyilvánította.

Kivégeztek Amerikában három tömeggyilkost, akiknek lelkén nem kevesebb mint harminc ember élete száradt. Csak kétevi fűldözés után sikerült a gonosztevőket ártalmatlanná tenni s a villamosra költetni.

Ismeretlen tettes Busa Jánosné Nyomatató-utca 11. szám alatti lakos karóját ellopta.

Felakasztotta magát gyógyíthatatlan betegsége miatt Dicső Mártonné 81 éves asszony, püspökladányi lakos.

Millió fonaldrágítást lepleztek le Budapesten. A 800.000 pengő értékű árú az árdrágítók 2.600.000 pengőért akarták eladni. A nagymennyiségű árút elkobozták és legális forgalomban oszták szét.

A dohányárús sem tehet különbséget állandó és alkalmi vevő között. 1943 október 15-én két alkalmi vevő tért be Kiss József kolozsvári dohányárús Rozsnyai Dávid-utca 5. szám alatt lévő dohányos boltjába és „Levente” cigarettát kért. A dohányárús — noha még rendelkezett készlettel — megtagadta a kiszolgálást. Erre dohány után tudakozódtak, de a trafikos kijelentette nekik, hogy a még meglévő árú állandó vevőinek tartogatja. A trafikosi felmentették s így a bíróság elé került az ügy. A bíróság 600 pengő pénzbüntetést szabott ki Kiss József trafikosra azzal az indokolással, hogy a dohányárús éppúgy nem tehet különbséget alkalmi és állandó vevő között az árú kiszolgáltatásában, mint bármelyik más közszükségleti cikket árusító kereskedő. Az ítélet jogerős.

LOSPORT

Tavaly 14 versenynapot bonyolított le 74 futammal vidéken a Magyar Űgetőverseny Egyesület

A MUE ezentúl fokozott mértékben dolgozik az űgetőversenyvidéki népszerűsítésén. A Magyar Vidéki Sajtó Tudósító budapesti jelentése szerint a Magyar Űgetőverseny Egyesület a napokban tartotta évi közgyűlését, amelyen a betegsége miatt távolmaradt Hedry Béla ny. altagbornagy, elnök helyett vitéz Bossányi Havass Tibor ny. vezérőrnagy elnökölt. A közgyűlésen a földművelésügyi minisztert vitéz Pettkó-Szandtnér Tibor szkv. vezérőrnagy, lőtenyésztési főigazgató képviselte.

Vitéz Bossányi-Havass Tibor ismertette az egyesület múlt évi működéséről szóló jelentést, melynek érdekes adataiból kiderül, hogy 1943-ban Budapesten 91 versenynapot bonyolítottak le 872 futammal, továbbá Pécsen, Kiszvárdán, Miskolcon és Nagyváradon 14 versenynapot 74 futammal és versenydíjak címén 4.460.000 pengőt fizettek ki. Az űgetőlotnyésztés és az űgetőversenyés nagy fejlődését igazolja a totalizátorgépgépek jelentékeny emelkedése, amelynek következtében az egyesület tavaly adók és illetékek címén 11 millió pengőt fizetett az államnak és másfélmillió pengőt a fővárosnak. Jelentős összegeket költöttek a versenydíjak korszerűsítésére és újabb ingatlanok is vásároltak s emellett komoly összegeket juttattak jókony célokra is. Ezután gróf Keglevich Gyula titkos tanácsosnak, az egyesület 40 év előtti megalapítójának javaslatára a közgyűlés Rakovszky Iván m. kir. titkos tanácsosnak, az egyesület hajdani kormánybiztosának, továbbá Hedry Béla elnöknek és vitéz Bossányi-Havass Tibor al-elnöknek a magyar űgetőversenyés felfordítása érdekében végzett nagy érdemeit jegyzőkönyvileg örökölte meg.

Az elnök ezután bejelentette, hogy az egyesület tulajdonában levő Tattersallt állandóan korszerűsítik s közölte, hogy az alsógódi ménestelepen lőszanatóriumot állítottak fel. Végül az elnök hangsufozta, hogy az egyesület ezután fokozott mértékben dolgozik az űgetőversenyés vidéki népszerűsítésén is. Ha a háború véget ér, Magyarországnak késsen kell állnia, hogy azokban a külföldi államokban is keresett legyen a magyar űgető, amelyekben a háború megbénította az űgetőlotnyésztést és versenyészt.

Suki Tóni híres pesti cigányprimás hegedűjét ismeretlen tettes ellopta. A hegedű értékét 15.000 pengőben jelölté meg feljelentésében a károsult primás.

A pörüljárt tolvaj menekülés közben hokorra rejtette a lopott börtöndíjt. Bánki András Széchenyi-utca 10. szám alatti lakos lakásába ismeretlen tettes besurrant és onnan ellopott egy élelmiszerekkel és ruhaneműekkel mearakott börtöndíjt. A károsult értesítette a rendőrséget és a megindult nyomozás során a börtöndíjt teljes tartalmával megtalálták a Széchenyi-utca egy fa mögött. A megzavart tettes valószínűleg menekülés közben rejtette el a börtöndíjt.

Hirdetmény. Ertesítem az érdekelteket, hogy a gúti erdőhivatal területén termett kb. 14.000 kéve tengeriszár március 6-án délelőtt 8 órakor az erdőhivatal helyiségében nyilvános szóbeli árverésen eladásra kerül. A kedvező vételi lehetőségre az érdekeltek figyelmét felhívom. Gazdasági tanácsnok.

A számlólap-rendelet végrehajtási utasítása

Tegnap számunkban közöltük a számlólap-rendelet fontosabb részeit, most ismertetjük a legutóbb megjelent pénzügyminiszteri végrehajtási utasítást. Azt is megírtuk, hogy a színházi és moziszámlák is számlólapot kötelesek kiállítani. Az az üzlet, amelyik kizárólag, vagy túlnyomórészen cukorka vagy csokoládéipari termékeket árúsít, szintén illetékes üzemmé lett.

A számlólap kiállítására kötelezett kozmetikai üzem alatt elsősorban kizárólag a kozmetikai ipar gyakorlására jogosító iparigazolvány alapján működő üzemet kell érteni és ezekben a számlólap kiállítására és a számlólap kiállítására elengedhetetlen a kifejezetten kozmetikai, hanem minden egyéb szolgáltatásért fizetett összegek után is.

Abban az esetben, ha a borbély és férfifodrász vagy női fodrász külön kozmetikai iparigazolványt is rendelkezik a kozmetikai ipari tevékenységét a borbély vagy fodrászparának gyakorlására szolgáló helyiségtől egész magasságban szilárd falazattal vagy ajtóval elválasztott külön helyiségben folytatja, csak a kozmetikai üzem folytatására szolgáló helyiségben végzett bármilyen tevékenységért fizetendő összegről kell számlólapot kiállítani. Ha azonban a borbély és férfifodrász vagy női fodrász kozmetikai tevékenységét szabályellenesen nem ilyen módon elkülönített helyiségben folytat, minden munkateljesítményért vagy áru eladásáért fizetett összeg után számlólap kiállításáért felelőssé válik.

Bor, sör, ezerszesitalért fizetett összeg után szatocsüzetben, vegyeskereskedésben, sőt társaskörben, üdülőben, otthonban is számlólapot kell kiállítani.

Cukorka- és csokoládétermékek után még a trafikban is számlólapot kell kiállítani a fizetett összegek után, hasonlóképpen társaskörben, otthonban, vásáron, búcsún, piacon, általában mindenütt, ahol ilyen termékeket árúsítanak. Csak a kis- és nagyközségekben nem kell számlólapot kiállítani a cukorkavásárlás után.

Gyógyszerekért, törzskönyvezett gyógyszerokért, gyógyszerokért, gyógyszerokért szintén nem kötelező a számlólap.

Nagyon fontos tudnivaló az is, hogy az alaprendelet szerint „fizetéseket” kell leróni az illetéket. A végrehajtási utasítás azonban világosan megmondja, hogy „fizetés” minden ellenszolgáltatás, még ha nincs is pénzösszegben kifejezve. Fizetésnek számít tehát a jóváírással, csekkel, váltóval, áruval vagy munkateljesítménnyel, értékpapírral, raktár-, áru-, letét-, zálogjoggal vagy pénzügyi képviselet más okirattal átruházásával, követelés engedélyezésével, vagy bármilyen más módon teljesített fizetés. Ha a fizetés nem közvetlenül a vásárláskor történik, az illetéktörvénynek akkor következik el az ideje, amikor a tulajdonos vagy megbízottja értesül a fizetésnek számító teljesítésről. Ilyen esetben a szabályszerű számlólapot, vagy az azt pótló iratot utólag kell a vásárló vagy vendég részére átadni, megküldeni.

A számlólapot számla pótlója, de számlóilletéket kell rajta leróni s ez esetben a számlóilleték alól mentes. Ha számlamódszert állítanak ki, arra már számlóilletéket kell leróni. A bevásárlási könyv is számlólapilleték alá esik.

Ha a vendég több napra vagy utólag fizet, az illetéket az egy napra eső összeg után kell leróni, de csak akkor, ha külön, naponként feltüntettek a számlán a napi követelés összegét. Ha részben napi összeget, külön-

külön részben többnapis összeget együttes számláznak, akkor nem szabad a napi összegek után külön-külön és az együtt vett összegek után végösszegüknek megfelelő illetéket leróni, hanem ilyenkor az egész és együttes végösszegek megfelelő illeték rovandó le.

A gondatlanságból elkövetett cselekményekre nem vonatkozik a rendelet súlyos jövedéki kihágási

A Kereskedő Társulat választmányi ülése

Iskolai ügyek, a számlólapok illetéke és a tejkérdés a naprenden.

A Debreceni Kereskedő Társulat választmányának Kontsek László elnöklésével ülést tartott. Az ülésen Cserép Sándor, Bódy Pál, Ganofszky Lajos, Kardos Zoltán, dr. Kövendi Lajos, Nagy Géza, Nagybakay Antal, Radnai Márton, Schlachta Sándor és Wurfur Gyula jelentek meg.

A gazdasági és iskola ügyeket Ganofszky Lajos alelnök ismertetette. A társulati iskolák felügyelőbizottságának előterjesztésére a választmányi ülés elhatározta, hogy a kereskedőtanácsoknál az igazgatói és két új főhivatásos tanári állást szervez. Az igazgatói állás megszervezéséig, illetőleg végleges betöltéséig az igazgatói teendők ellátásával továbbra is Szalai Rácz Imre tanárt bízta meg. Tudomásul vette a választmányi ülés, hogy Karaszti Erzsébet tanárnő Budapestre nyert kinevezést s a társulatnál viselt állásáról lemondott. Helyére Varga Klára tanárnőt hívták meg.

A választmányi ülés ezután behatárolta a foglalkozott a számlólapok illetékéről szóló újabb rendelettel. A kérdéshez többen hozzászóltak és rámutattak azokra a súlyos következményekre amelyek esetleg még annak a kereskedőnek is viselnie kell, aki teljes jóhiszeműséggel és gondossággal jár el. Elhatározta ezért a választmányi ülés, hogy előterjesztést tesz a számlólapok illetékének átalány összegben való kivételére érdekében.

Radnai Márton jelentette, hogy a fűszerkereskedők vasárnap dé-

szakasza, tehát a gondatlanságból eredő cselekményeket a jövőben is a kisebb jövedéki kihágásokként kell kezelni, ami azt jelenti, hogy ilyen esetekben nem következik a pénzbírságokon túlmenőleg jogfosztásmegvonás is.

Az elkövetett jövedéki kihágásról a tulajdonost feltétlenül értesítenie kell a pénzügyi hatóságnak, tehát tudomására kell hozni, hogy alkalmazottja hibát követett el és eljárás indul ellene.

A végrehajtási utasítás még a rendelet előtt folyamatba tett kihágási ügyekről intézkedik.

előtt 11 órakor a kijelölt tejkereskedők részére az egyöntetű eljárás követése céljából tagértekezletet tartanak. Szükséges az értekezlet megtartása azért is, mert az új rendszer bevezetésével mindig merülnek fel olyan kérdések, amelyeket tisztázni kell. Volt már ugyan Zöld József helyettes-polgármester elnöksége alatt az új tejjelátvitel rendszerével kapcsolatos tájékoztató értekezlet, melyen azonban csak az első csoportban kinevezett negyven kereskedő vett részt. Azóta a kijelöltek száma meghaladja a száz főt, akiket szintén be kell vezetni az új rendszer ismeretébe, annyal is inkább, mert a város hatóságának egyenes kívánsága és kérése, hogy a kereskedők a hatóság munkáját a tejjelátvitel terén is természetesen támogassák. Az értekezleten csakis kijelölt tejkereskedők vehetnek részt, hogy a tájékoztatás minden zavaró mozzanat nélkül történhessen.

A választmányi foglalkozott ezután az egyetemi ifjúság üzletnyitási tervével. Örömmel vette a kamara ipari és kereskedelmi állandó bizottságának állásfoglalását és nagy elismeréssel állapította meg, hogy a kamara véleménye minden kereskedő felfogásával megegyezik.

Több kisebb érdekképviseleti kérdés letárgyalása után Ganofszky Lajos alelnök bejelentette, hogy a társulat a debreceni kereskedőktől a főispáni segítségkérés részére ötezer pengőt gyűjtött.

Az építési engedélyek kérdése a hőművesszakosztály ülésén

A munkásokkal felveszik a tárgyalást a munkabékekről

A képzésű kőművesek szakosztálya tegnap Szodray Ferenc elnöklésével ülést tartott. Az elnök bejelentette, hogy az építőiparban dolgozó munkások keveslik a mostani munkabéreket és kéri az építőiparosokat, hogy az új munkabérekre vonatkozó kérdések megvitatására a munkaadók fogadják a munkások küldöttségét. Több hozzászólás után a szakosztály úgy határozott, hogy a munkásokkal haladéktalanul fel kell venni a kapcsolatot és így a tárgyalás a munkaadók és munkások között rövidesen megindul. Erre a szakosztály Nagy Sándor vezetésével egy háromtagú bizottságot jelölt ki.

Szodray Ferenc ezután a cementellátás ügyével foglalkozott. Sajnálatos állapotba került, hogy a szakosztály mindössze 163 métermázsza cementet kapott de ebből a mennyiségből is a kamara a szakosztály hozzájárulása nélkül 60 métermázszaát kiosztotta a közületek között. Bejelentette, hogy ebben az ügyben lépéseket fog tenni az Ipartestület elnökségénél.

Anduska József annak a nézetének adott kifejezést, hogy kívánatos volna megteremteni az önálló Iparkamarát.

Szodray Ferenc bejelentette, hogy a szakosztály a Kamarához átiratot fog intézni, a cement ügyben.

Az építőiparosok számára érkező anyagokat ezután százalékos rendszer szerint fogják kiosztani. Ennek a kérdésnek végleges megoldására a szakosztály háromtagú bizottságot jelölt ki.

Az elnök ezután az építési engedélyek korlátozását tette szóvá. Ebben az ügyben többször tárgyalt a műszaki ügyosztály

illetékeseivel, hol azt a választ kapták, hogy a kiadott engedély meg nem elegendő a munka megkezdésére, hanem arra meg az iparügyi minisztérium engedélyt is kell kérni.

A lakásengedélyek körül élénk vita indult meg. Nagy Sándor felszólalásában javasolta a szakosztályoknak, hogy ebben, valamint több más, fontos kérdésben a szakosztály forduljon felvilágosításért, illetve közbenjárásért a Kőművesmesterek Országos Szövetségéhez. Nagy Sándor indítványát a szakosztály egyhangúan elfogadta.

A szakosztályi ülés öt percre félbeszakadt, mivel Szodray Ferenc alelnököt az ugyanakkor ülésező építőiparosok magukhoz kérték.

Néhány perc múlva Szodray Ferenc újból megnyitotta az ülést. Bejelentette, hogy az építőiparosok szakosztálya is megkapta a munkásoknak a tárgyalásra, illetve a hőmérésre vonatkozó kérelmét. Az építőiparosok úgy határozta, hogy a munkásokkal szintén megkezdik a tárgyalásokat, azonban a munkásoktól azt kívánják, hogy kérelmeiket először írásban küldjék az építőipar körébe tartozó mindhárom szakosztálynak a képzésű kőművesekkel, építővel és ácsokkal. A kőművesek szakosztálya az építők idevonatkozó indítványát magáévá tette.

A törzsvevők kiszolgáltatásának elsőbbsége érdekében akcióit indít az Iparkamara

A budapesti Kereskedelmi és Iparkamara véleményező bizottsága határozatot hozott a kereske-

delem egyik legfontosabb és legégetőbb problémájával, a törzsvevők kiszolgáltatásával kapcsolatban. A jelenleg fennálló rendelkezések értelmében ugyanis az úgynevezett alkalmi vevőtől a raktáron levő készletek kiszolgáltatása nem tagadható meg, sőt arra is volt eset, hogy olyan alkalmi vevő, kit a kereskedő nem akart kiszolgáltatni azzal az indoklással, hogy készletét a régi törzsvevőinek tartotta fenn, áruhalmozás, illetve árujuttatás miatt bűnvádi feljelentést tett. A kamara vezetősége a véleményező bizottság határozatát felterjeszti a kereskedelemügyi és a közellátási miniszterekhez azzal a kéréssel, hogy a fennálló rendelkezések megfelelően módosíttassanak.

SPORT

Csokai játszhat, a Gamma ellen győztes csapatával áll ki az Ujvidék mérkőzésre a DVSC

A DVSC pénteken délután tartotta utolsó edzését az Ujvidék mérkőzés előtt. A debreceni csapat tagjai jó erőnlétben vannak s ha a Gamma ellen mutatott lelkesedéssel szívvel, teljes erőbedobással játszanak az Ujvidék ellen is, megszereshetik a mérkőzés két pontját és visszavághatnak az őszi 4:0-as vereségért.

A DVSC portáján örömhírt jelentett, hogy Csokai mégis részt vehet a vasárnapi mérkőzésen. Így nem kell megbolygatni a támadósort s a csapat a Gamma elleni felállításban szerepelhet, vagyis Nagy I., Csokai, B. Nagy, Zilahy, Nagy II., Kádás, Szabó,

DEBRECZEN 1944. III. 4.

Mi u'ság a budapesti élelmiszer nagyvásár telepen

A Magyar Vidéki Sajtó Tudósító fővárosi jelentése szerint február 25-31. március 2-ig az élő- és vágottbaromfi piacon az árak nem változtak. A tojás piacon a legmagasabb hatósági árak voltak érvényben. A zöldség- és főzelék-félék piacán a kalarabé ára 10, a tisztított karfiolé 400, sóska ára pedig 500 fillérrel emelkedett, míg a paraj ára 400 fillérrel csökkent. A gyümölcs piacon a nemesfajtájú alma ára 40, a közönséges fajtájú alma és a kötözött szőlő ára pedig 100 fillérrel emelkedett ke-kint.

„Első ízben kerül vidékre a birkozó csapatbajnokság” — fogadkoznak a DVSC birkozó

Vasárnap délután kerül először Magyarországon birkozócsapatbajnokság Budapestre, a Nemzeti Sportcsarnokban. Az előmérkőzésen a WMTK és Ceglédi MOVE döntik el a harmadik hely kérdését. Utána kerül sor a bajnoki döntőre, a DVSC és a BVSC birkozó között. Orfási küzdelem után a debreceni birkozó-gárda 4:3 arányú győzelmére várható. A DVSC birkozók fogadkoznak hogy — ezúttal először — vidékre hozzák az országos csapatbajnokságot. A DVSC szőnyegre lépő gárdája Csányi, Tasnády, Sipos, Mihályffy László, s Mihályffy Rudolf Juhász, Némethy, Gedeon és Tarányi közül kerül ki. A legnagyobb sportese mege, amit a budapesti közönség vár, a Bóbis—Gedeon mérkőzés lesz, melyen a tizenhatszoros magyar bajnok és az orfási formában levő debreceni birkozó küzdelme igazi sportélménynékvé igékezik.

Jól mozogtak a DVSC játékosai a tegnapi edzésen

Tegnap délután a dohánygyári pályán tartotta a DVSC szokásos pénteki erőnléti edzését. Az edzésről a Budapesti tartózkodó Kádás, a torokfájdalmakkal bajlódó Zilahy, a sérült Tisza, valamint Szabó hiányoztak.

Mór édes különbözően a csatárokkal foglalkozott sokat, elmondható, hogy a támadósnak jól ment a kapualövődőzés. Különösen Anocska Sidlik, Nagy II., Lukács és Szilágyi volt elemében. A kiadós kapualövődőzés után könnyebb futás, majd kisebb kétkapuzás szerepelt műsorban. A játékosok nagy kedvvel játszottak.

Podányt, a BVSC ökölvívóját profivá nyilvánították és így az FTC az ökölvívó CSB harmadik helyére nyomult előre.

A vasárnapi forduló legérdekesebb mérkőzése a Csepel—Gamma, Nagyvárad—Sal BTC, Szolnok—DIMÁVAG, Elektromos—Ujpest, Kispeszt—Vasas, Szegedi Tisza VSE—Ujpest és BSZKRT—Elektromos találkozók lesznek.

„Ez a DVSC méltó utódja lehet a legendás Boeska-nak!” írja a fővárosi sportsajtó a DVSC vasárnapi mutatott játéka nyomán. A budapesti lapok egyhangúlag megállapítják, hogy a debreceni csapat nem vált kitűnő játékkal lepte meg ellenfeleit és ha a játékosoknak nem száll fejükbe a dicsőség, hamarosan, méltók lesznek nagynevű elődjükhöz: Telekikhez Vince Jenőkhöz, Palotás Istvánokhoz, Vágókhöz.

A DVSC győzelmé alaposan felforgatta a Gamma összeállítását. A Csepel ellen több helyen változás várható. Valószínűleg: Híres-Kónya hátvédpár játszik, Tamási pedig kimarad. Balfedeztet Kemény, balösszekező Komlódy lesz. De szó lehet a gyenge formában levő Tóth György és Tóth Lajos

kihagyásáról is. Ebben az esetben Szabó Banó „kiölte” a válogatott kaput a Gamma kapujából és helyet csinált klubtársának, Kaposinak.

A DVSC ökölvívója a Kolozvári MÁV ökölvívó gárdájával mérkőznek vasárnap délután a Diószegi úti sportcsarnokban, DVSC—Ujvidék mérkőzés után.

A debreceni tornászgárda Nyiregyháza szerepelt vasárnap az NYVSC díszturnáján.

A Veszprémi Danuvia nem fejezte be az erősítést, Mester leigazolásával, Mesteren kívül a nagyváradi Sziklái, Szilágyi, a fegyvergyári játékosát és a pécsi Milánt is megszerezte.

Kádás ügyében Budapestre utaztak a tegnapi nap folyamán a DVSC részéről Kántor Ferenc és Lindenberger Gyula, ismeretes hogy Kádás az SK Rusznak is és a DVSC-nek is aláírta az igazolólápot s ezért az MLSZ játékjogát felfüggesztette. Az ügy végleges tisztázása végett utaztak fel a DVSC vezetői s így közelében véglegesen pontot tesznek a Kádás ügyre.

Értesítem a DEAC középiskolás és egyetemista tornász tagjait, hogy az egyetemi tornacsarnokban a tornaedzésnek f. hó 16-án, hétfőn délután 5 órai kezdettel lesznek. Egyidejűleg megbeszélés is lesz, Schmidt Gyula testnevelési tanár.

A debreceni tornászok közül Galaczy Kataián, Tóth Magda, Kiss Mária, Kiss Anna, Lakatos Sári, Lakatos Irén, Szász Ilona, Kovács Erzsébet, Papp Béla, Tóth Lajos, Vermes, Krisch, Bösszürményi, Mező és Felényi vesznek részt a nyiregyházi tornabemutatóban.

A DVSC II. csapata vasárnap délelőtt 10 órai kezdettel játszik a dohánygyári sporttelepen. — A csapat játékosai már féltíz óra-ker felszereléssel jelenjenek meg a pályán.

MAGANNYOMOZÓ

JANOSSY magannyomozó. — bizalmasan nyomoz és megfigyel. Virág utca 21 telefon: 23-78 sz 54 857 5 9

GALOCZY a legregibb magannyomozó megfigyelési nyomozási díszkrétek eredmények Zöldfa utca 3 szám telefon: 28-72

54-72 3 4

KOSZTOLAN CZY magannyomozó. Bizalmasan megfigyel, nyomoz, Lorántffy utca 19.

54-869 3 30

LEVELEZÉS (51)

BUTOROZOTT szobát keres azonnalra szolid dolgozó. Cim: Kossuth u. 1 sz. Kaszinó fodrász-üzlet. 51-767

ALKALMAZÁSI NYER FÉRFI VEGYES

NAPSZÁMOSOKAT azonnali belépésre keressünk. Város nyomda. — Bősörményi út 6. 2-894

KÖNNYŰ és tiszta munkára agilis urat, vagy hűgyet felvezek. Jelenkezés délután 2-től. Dózsa utca 15. 2-199

KOCSIS szikvizüzembe állandó alkalmazásra felvétetik. Szappanos u. 8 szám. 2-185

GAZDASÁGI ALLAS FÉRFI (26)

Feles dinnye és bolgárkertész keresek Rákóczi utca 15. sz. 26-15

GAZDASÁGI komenciós kocsi felvezek, ki nek felesége házmesterséget vállal. Lakás a városban. Rákóczi utca 15 26-14

A KERTESZET minden ágában jártas, szakképzett kertész keresek meliőbbi belépésre. Népfőiskola kertgazdasága Hajdúdorog. 26-65

SZŐLŐ és gyümölcsös kezeléséhez kertész keresek, meliőbbi belépésre. Papp Béla igazgató. Hajdúdorog. 26-64

KONYHA kertészethez értő foglalkozással bíró gyermektelen házaspár házmesternek azonnali felvezek. Cim a kiadóban. 29-391

IRODAI FÉRFI (32)

JÓL számoló, irodai levelezésben jártas, perfekt gyors- és gépirő férfi, vagy nő, azonnali felvétetik. Irásbeli jelentkezés: Gazdasági Akadémia üzemeni intézete, Debrecen, Pallag. 32-95

GAZDASÁGI ügyekben jártas, számfelteshez értő, megbízható, esetleg nyugdíjas embert keres számbelcsi gazdaság. — Do mbutca 7, telefon sz. 13-54. 32-182

I PARI FÉRFI (33)

JOMUNKÁS fodrászsegédet magas fizetéssel keres Soltész István Nap utca 27 33-305

FODRÁSZ segédet állandó munkára, vagy szombat vasárnapi kisegítőnek felvezek. Ajtó utca 26. 33-202

ÜGYES kézimunkást vagy kézilányt úriszabóságba felvezek. Varga utca 27 33-196

ASZTALOSSEGÉDET állandó munkára felvezek. Csapó utca 85. 33-385

JOMUNKÁS borbélysegéd azonnali felvétetik havi 80 P. teljes ellátás. Hűgyfodrászatra megtanított. Tóth Pál fodrászmester. Hajdúdorog. 33-132

URISZABOSAGBA

elsőrendű nagymunkások állandó munkára felvétetnek. Fuhrmann, Péterfi. utca 21 33-315

BALATONI üzietemben úri és női fodrászsegédet keresek, állandóra. Lehet nő is. Cim: Fertő Ferenc, Délisor. Fertőtlenítő állomás. 33-110

TIMÁR segédet és nap-számost felvezek. Honvéd utca 40. 33-58

KIFUTÓ FIÚ (49)

ÜGYES kifutó fiú vagy leány felvétetik, Miklos utca 10. 49-915

KIFUTÓFIÚT, kerékpározni tudó felvezek. Hirlapiroda, Hunyadi u. 2e szám 49-109

14-15 EVES fiút, vagy leányt kifutónak felvezek. Fogtechnikai laboratórium, Rákóczi u. 19. 49-155

KIFUTONAK, vagy tanulóknak ügyes fiút felvezek. Műszaki Társaság, Hunyadi utca 17. 49-177

ALKALMAZÁSI KERES FÉRFI (1)

FIATAL sofőr állást keres, inkább vidékre Kezdető jelleg. 1-953

FÉMPARI szakiskolát végzett lakatos, aki műszaki rajzolásához is perpektül ért, állást keres. Cim a kiadóban. 1-134

ALKALMAZÁSI NYER NŐ VEGYES (4)

MUNKÁSNOKET jó kereseti lehetőséggel felvezek a Debreceni Műkögyár, Fürdő utca 2. 4-694

AZONNALI belépésre napi 2-3 órai elfoglaltsággal keresek üzleti takarítónót. Tarisznyácsárda, Csapó utca 19. 4-174

IRODAI NŐ (34)

GYORS- és gépirőnöt megfelelő irodai gyakorlati meliőbbi belépésre felvezek. Szőke úrnő. Kossuth utca. 34-359

I PARI NŐ (35)

HÖLGYFODRÁSZ kisaszonyt állandóra magas fizetéssel felvezek. Juhos, Bethlen utca 29. 35-380

EGY fodrászsegéd felvétetik, öv. Kiss Jánosné, színházi átjáró. 35-156

ÖNÁLLÓ angol munkásnő és francia munkásnőt felvétetnek, Csik szalonba. Arany János utca 2. I. 1. 35-114

HAZTARTIASI ALKALMAZOTTI MINDENES (30)

MINDENES leányt felvezek, azonnalra. Telek utca 11 sz. 30-975

GYERMEKESZERETŐ bentlakó mindenkes felvétetik. Kardos utca 1. 30-78

ÜGYES mindenkes felvétetik, vagongyári vendéglőbe. 30-180

SZAKACSNÓ (60)

VÉNDÉGLŐI szakácsnő azonnal felvétetik, étkezdében. Batthyány utca 11. 59-107

MEGBIZHATÓ bejárónőt azonnalra felvezek, fél 9-3 óráig. Jelenkezés: Árpád-tér 10, utolsó ajtó. 8-192

BÉJARONOT egész napra, vagy bentlakót azonnalra felvezek Gyenes, Szent Anna u. 8. 8-191

RENDES bejárónót, kosszattal felvezek. — Arany János u. 19. 8-386

ALKALMAZÁSI KERES NŐ (3)

DÉLUTÁNI foglalkozást elvállalnék, mindennapi 4-8 óráig, esetleg idősebb úrhölgyhöz társalkodónőnek. 22 éves úrlány" jellegre. 3-164

ÜZLETI AJANLAT 67

KÖLCSONZOK porszívót, gramofont, lemezeket. Vesztek: porszívó, s parkett — varrógép, gramofont, lemezeket, ventilátort, hajszárítót a legmagasabb áron Soltész, Kávin-tér 2. 67 1357 4 30

BEVASÁRLÓI ASKA, készítés, papucs, babakészítés, javítás, babakínika textílfeldolgozó. Batthyány 1. 67-1868 3 3

KÉT törött gramofonmezéért egy hibátlan acok Bíró, Hunyadi u. 22 sz. 67-133 3 18

FAVASZI szveterek, köntők kabátok, gyermek mackók, zoknik, harisnyák megrendelhetők: Pethő kézimunkaiparban. Szent Anna u 10. Fehérneműk nimzése s előrajzolása, fűzhető tonállal 67-187 4 22

HASZNALI orakot veszek, javítok, eladok Schiffmann, Vendég u. 7 kislállomásnál 67-858 1 5

AKCIÓARU anyagból ruháját gyorsan elke szitem Borkabát fordítást vállalom. Tegdes, Püspöki palota. 67-324 5 25

TOLGYRONKFAT műhasábát, abroncsvasat megvételre keres Varga, Hatvan utca 68 67-1497 3 15

KABÁTJÁT kosztümjét már most készíttesse, gyönyörű kivitelben Tildy divatszalon, Rákóczi utca 11. 67-521 4 20

NE dobja ki pénzét drága nyakláncokért, mert a meglevő régi nyaklancot díjmentesen, javítom, fordítom, olesón. Nyakláncdíszem, Dózsa utca 15. sz. (Csemete utca folytatása). 67-61 4 3.

ÜZLETI KERESLET 66

RÉGI törött gramofonlemezeket 6 pengőért veszek, Mayer métrnök. Kossuth utca 13. 66 318 5 4

TOLLAI a legmagasabb áron vesz. „Haneya” tollgyűjtő telep József kir. herceg utca 71 sz. 66-760

ELELMISZER ITAL (18)

KÉTSZAZ liter bor eladó. Telek utca 11. 18-976

ELADÓ ötszáz liter bor, rizling és ezerjő, Cegléd utca 4. 18-184

TISZTÁNKELZETT sajáttermésű fajbor, litemként is kapható. Cserepes utca 5. 18-126

TELJES ELLÁTÁS 62

ELLÁTÁST keresek úri zsidó családnál húszéves leány részére. Cim a kiadóban. 62-162

ÉRSZER, ARANY, EZÜST (19)

RÉGI ékszer, dragakóvet ezüstöt, ezüstpénzt legmagasabb áron veszek. Fránki, Piac utca 73 sz. 19 1574 3 21

ARANYAT, ezüstműt ékszereket napi áron veszek. Takács Sándorné. Piac utca 56 szám. 19-1222 5 20

ARANYAT aranyért.

— ócska aranytárgyait modernre becserélem, Szélcserényi, Sas utca 2 sz. telefon: 26-60. 19-28 6 2.

OKTATÁS (56)

DR NAMÉNYINÉ gyorsíró iskolájában tanfolyamkezdés. — Batthyány utca 1. szám Debreceni tanker főgong sz: 6475-1942 56-1774 3 24

INSTUKTORT keresek latin tanításhoz, I. gimn fiamhoz Arany János u 22 szám. 4 ajtó. 56-395

AUTO, MOTOR, KERÉKPÁR, GEP (7)

JÓKARBAN levő táskarörgépet veszek. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek „Irgépj” jellegre 7-201 vv

ELADÓ 1 drb favazas bórprés, Irinyi utca 4. 7-148

HANGSZER (28)

ZONGORA hangolási munkát, kitűnő képzett séggel vállalom. Vargyas Nap utca 17, vidéken is előrajzolása, fűzhető tonállal 67-858 1 5

BECSI fekete zongora, kitűnő állapotban, minden elfogadható ártért eladó Bercsényi u. 109. 28-384

BŰTOR (9)

HALOSZOBAKAT legoicsobban bizalommal csak Lócsét butorüzletből vásárolhat. — Eötvös utca 66 szám. 9-1106 3 15

NINCSEN fényes kirkatunk, bútor olcsón adunk, Piac utca 71 sz udvarban Brilliné. 9-1356 4 8

FIGYELEM! Sajátkezítményő konyhaberendezések, festett halók, kombinált szekrények raktáron. Arany János utca 1. udvarban 9-1366 4 27

EBÉDLÖKREDENC, fűstöltött tojgy, jó állapotban eladó Domokos Lajos utca 6 sz. 9 785

MODERN nűszobák s konyhaberendezések, legjobb kivitelben Újfalussy műasztalosnál. Bethlen utca 56. 9-624

HALOSZOBÁK ebédők kombinált szobák, konyhaberendezések Salamon bútorüzletében. Jöminőség, előnyös árak Hunyadi utca 2. 9-33 6 2.

MODERN konyhaberendezés és egy mosóteknő eladó, Nap utca 15. 9-993

EGY márványlapos szekrény eladó. Eötvös utca 31 szám. 9-47

ALACSONY ebédő sűrűgösen eladó. Kuruc utca 100 szám. 9-56

ELADÓ műrostmentes szalon, női csizma és hatdaram madrac huzat. Kávin-tér. 9-173

RÉZÁGY, éjjeli szekrényvel, löször matracal eladó, Magoss Gy. tér 11. hátul az udvarban. 9-392

SZÉP keményfa náió eladó. Gólya utca 6. 9-152

IROASZTAL jégszekrény és egyéb bútorok, ferfi ruhák, költözés miatt eladók, Ferenc J. út 34. földszint, Megtekinthető délelőtt 10-12 óráig és délután 4-5-ig. 9-142

EGY szép ebédioszonyeg 31/4-2 1/2 eladó, Malvin u 22 szám. 9-36

HAT darab kirogástalan

állapotban levő bórsek eladó. Telek utca 54. 9-141

LAKASCERE (53)

ELCSERÉLNÉM szoba konyhás lakásomat. — pesti szoba, konyhással, vagy egy szobával. Cim a kiadóban 53-55

UDVARRA nyíló nagy szobámat elcserélném, Nyil utca környékén kis szoba, konyhás lakással Nyomató utca 2. 53-201

EGÉSZSEGES szép szoba, konyha és kamara lakást elcserélnék, 2 szoba, konyha és kamarrással. Értkezni lehet Szoboszlói út 5-7 portás. 53-198

BUTOROZOTT szép szobámat egyszerűbb szobával elcserélném úrnővel Werbőczy utca 3. 53-176

NAGYBÁNYÁN egy négyszoba, összkomfortos, konyhakert és gyümölcsösökkel bíró lakást elcserélnék Debrecenben 3-4 szobás kertes lakásul. Érdeklődni István út 27 szám. 53-890

LAKÁST KERES (52)

KÜLÖNBEJÁRATU bútorozott szobát, folyóvízzel, április eséjére keresek. Ajánlatokat „Hadnagy jellegre a kiadóba kérem. 52-151

BUTOROZOTT SZOBA (10)

KÜLÖNBEJÁRATU bútorozott szoba kiadó, Piac utca 77. I. 4. utcai rész. 10-206

BUTOROZOTT szoba kiadó, ágynemű nélkül. Cim a kiadóban. 10-197

BUTOROZOTT szobában intelligens úriúri szobatársat keresek. Nem különbejárátú. Timár u. 13 szám. 10-165

BUTOROZOTT szoba különbejárátú, azonnal kiadó. Erzsébet utca 21. 10-145

ELVESZETT (13)

CSÜTÖRTÖKÖN este nyolc órakor Salétrom v. Arany János utcán elvesztettem jobbkezes sárga bőrkésztyűm. Becsületes megtaláló a kiadóhivatalba adja le. 13-196

ELVESZETTETTEM egy páncélszekrénykulcsot, a Munkás utcától a Berta utcáig. Megtalálójá 30 P jutalmat kap. Boldogfalva utca 18. 13-179

NŐI fekete bőlelű jobbkezes bőrkésztyűm, Hungária pénztárnál elvesztett. Megtaláló jutalmat kap. Rákóczi utca 18 szám. 13-160

KICSNI női karórámat szerdán este elvesztettem. Becsületes megtalálójá értékén felül jutalomban részesül. Cim: Kiss drogéria. 13-397

ELVESZETT a Sina Miklós utca 44 sz. háztól egy hosszúszerű, fekete puhi kutya, sárga lábakkal, nyakán sárga csík, szeme felett barna folt. Megtalá adja le a fenti cím alatt, ahol illó jutalomban részesül. 13-401

VEGYES (68)

ELADÓK ajtók vasalva tokkal, 2 darab ársztítóasztal, üveges felsőrésszel, csukható cserkész „Kajak” csónak, Széchenyi utca 6 asztalosműhely 68-997

TEJTERMELOT, keresek állandó tej szállításra, pontozásra, fűszerkereskedő, Vojsz Gyula. Nagyszalonta utca 41. Téglavető 68-870

TEJTERMELOT

keresek állandó tej szállításra, pontozásra, Terdik Béla fűszerkereskedő Téglavető 68-871

CSEREÜZLET (11)

TENGERIT adok használt diványrugóért vagy pénzért megveszem. Péterfia utca 26 2 ajtó. 11-983 5 1

HASZNALI RUHA, CIPO (69)

VILAGOSSZÜRKE sportruha sötétszürke alkalmi ruha, drapp sportruha és nagyon elegáns modern frakk eladó. Elsőrangú békebeli, tiszta gyapjú anyagokból, kiváló szalonban készített, alighasznált ruhák 180 cm. körüli karsu alakra jók. Érdeklődés: 12-07-es telefon számon. 69-75

ELADÓ átmeneti kabát mikkádó, közepetmetre, jó minőség, középzsürke Vendég utca 8. 2 ajtó. 69-187

HAROM méter barna 150 széles férfi ruhászövet eladó. Magoss Gy. tér 5 szám. 69-161

FÉRFI szürke tavaszi kabát eladó Malvin utca 39 szám. 69-149

SZÜRKE és fekete férfi ruha, 40-es férfi cipő eladó Széchenyi utca 16. 2 lakás. 69-122

EGY városi bunda, egy alighasznált gyapjú fekete öltöny eladó. Nyil utca 35 szám, 2 ajtó. 69-3

GYERMEKKOCSI (27)

FÉHÉR mély gyermekocsi, prima állapotban eladó. Csapóker, Mátyáskirály utca 55 A. 27-150

SPORTKOCSI győlocsapágyas, eladó. Veres utca 17. húzócsongó. 27-54

ÉPÍTKEZESI ANYAGOK (20)

BONTÁSBÓL kikerült téglá, vályog és faanyag eladó. Honvéd utca 7. 20-383

LÉCBŐL készült ajtók és használt gázvezsők eladók. József kir. herceg utca 12 szám. 20-158

ÉPÜLETFA, téglá, ablak, cserép, eladó. József kir. herceg utca 9. 20-400

INGOSÁG ELADÁS VEGYES (36)

JÉGSZEKRÉNY nagy két ajtós, alighasznált eladó Cim a kiadóban. 36-120 vv

LÁBSZÁK, szanatórium, vagy magaslati fekvő kúrára is alkalmas eladó. Hajdú, Magyar Ruháiparnál. 36-379

ELADÓ egy szabóasztal vasalópárna, egy konyhaszekrény, Veres u. 19 sz ötödik ajtó. 36-189

PAPIRZSÁK 200 darab eladó. Aczél utca 9. 36-119

FÉHÉR s szürke gránit sűrű eladó Rákóczi utca 18 szám. 36-159

EGY szoba bútor és ruhák, cipők, sürgősen eladók. Délisor 25. 36-143

LIBATOLL és pehely eladó, délután 2-5 óráig, Vass Gereben utca 14. 36-389

VASLEMEZ 4 milliméteres, 75x95 cm-es, eladó. Műszerésznél, Márton Kálmán utca 9. 36-111

NAGY állványos lombfűrészgép eladó. „Molterup” olajgép eladó. Kút utca 10 szám. 36-326

GAZDASÁGI TERMÉNY (25)

TRÁGYA kapható, Trörök Bálint utca 21. 25-203

GAZDASÁGI ESZKÖZ (24)

GAZDASÁGI felszerelési gépek, eszközök, koscsik, szekerek, alkatrészek állandóan raktáron árusít becsérel, vásárol, vitéz Nagy János. Hatvan utca 41. telefon: 26-19. 24-27 6 5.

ELADÓ kitűnő búkkfa káposztás hordó, 300 literes és egy fehér kétszemélyes ág, betét nélküli. Csalogány MÁV Kóllónia III. ép. 5. 24-59